

İDARE

Dahiliye Vekâletinin Aylık Mecmuası

Yıl: 14

Son Kânun 1941

Sayı: 154

RESMÎ KISIM

Nutuklar	2417
Takdir edilenler	2419
Kanunlar.....	2422
Kararnameler.....	2450
Talimatnameler	2453
Mülkî teşkilât	2461
Diğer vekâletler Tamimleri	2488
Tekaüt ve yetim aylıkları.....	2496

Osmanbey Matbaa

1941

Resmi kısım

Nutuklar

29 İkinci Kânun 941 Çarşamba günü saat 15 de Jandarma Subay okulundan bu sene mezunu olan 11 inci devre Gedikli Erbaşlara yapılan diploma tevzide Sayın Dâhiliye vekilimiz Faik Öztoprak'ın nutukları:

Pek muhterem davetlilerim;

Jandarma Gedikli mektebinin bu seneki mezunlarının diploma tevzi merasimine huzurunuzla şeref verdiğinizden dolayı gerek şahsım ve gerek mezun arkadaşlarım namına teşekkürlerimi arz etmekle bahtiyarım.

Bu arkadaşlar jandarma mesleğinde temditli olarak çalışıp liyakat gösterdikten ve rütbe aldıktan sonra bu müesseseye geldiler ve burada tahsillerini ikmal ettiler. İmtihanlarında muvaffakiyet göstererek mezun oldular. Şimdi huzurunuzda diplomalarını almakla mubahı olacaklardır.

Jandarma arkadaşlarım;

Bu müessesede İti ay devam eden tahsili muvaffakiyetle bilirdiniz. Şimdi diplomalarınızı alarak memur edileceğiniz yerlere gideceksiniz. Birer karakolun başında bulunacaksınız. Yanınıza verilecek arkadaşlarımızla beraber çalışacak ve onları idare edeceksiniz mıntikanız içinde Devle tin kanunlarını tatbik edeceksiniz, oradaki vatandaşların hak ve şereflerini, Devletin yüksek menfaatlarını koruyacaksınız.

Vazifeniz ağırdır, zahmeti çoktur, tehlikesi vardır, fakat biz Yurt için zahmetten ve tehlikeden kaçan değil; onlara azim ile, gurur ile göğüs geren bir milletin çocuklarıyız. Vazife yolunda güçlük ve tehlike ancak

bizim şevk ve cesaretimizi arttırır. Sizin de icabında bu mili vasıfları haiz olduğunuzu göstermekte kusur etmeyeceğinizden eminim.

Bulunacağınız yerlerde hükümet namına en çok temas vazifesi size düşecektir. Halk; hükümeti sizin şahsınızda görecektir, hükümetin vasıflarını sizin temaslarınızda arayacaktır. Onun için daima dürüst, hakka, adalete, nizamla riayetli olmalısınız.

İdaremizin esas vasıflarından biri halkçılıktır. Vazife görürken bunun icaplarından ayrılmayınız. Aldatıcı şartıcı tesirlerden kendinizi koruyunuz. Mıntikanız halkı temaslarınızda sizin kendilerinden olduğunuzu görmeli ve anlamlıdır.

Vatandaşlar üzerinde kanun ve nizam hükümlerini tatbik ederken kıyasimesin unutmayınız. Kendinizi onların yerine koyunuz. Onların da tıpkı sizin gibi duygulu ve muhakemeyi olduklarını aklınızdan çıkarmayınız İnsanlar kendi kusurları ile istihkak kazandıkları muamelelere kolay katlanırlar. Sert de olsa adalet icaplarına boyun eğerler. Fakat lâyük olmadıkları muameleleri hazmedemezler. Ve onların faillerini affedemezler. Siz bu zümreden olmamağa gayret ediniz.

Büyük şefimizin bize verdikleri yüksek direktifler bunu icap etmektedir. Unutmayınız.

Sizi vazifenize sevk ederken, hareketlerinizin hesabını Millete ve onun büyük şefine vermek mecburiyetinde bulunan son âmiriniz sıfatı ile, ta has süslerim vazifenin kutsiyetini ve mesuliyetinin ağırlığını idrak eden bir adamın duygularından başka bir şey değildir. Bunu duyuyorum. Ve bu duygumu size de nakletmek istiyorum. Kendinizi ve müteselsilsen bütün âmirlerinizle beni mahcup etmeyecek tarzda, vazife aşkı ve millet merbutiyeti ile çalışacağımızı umuyorum. Ve bunu sizden istiyorum.

Ağır mesuliyet duygusu altında teselliye ve kuvveti, diğer vazife arkadaşlarımız gibi, sizin de dikkat, gayret ve şerefimize inanmakta bulunuyorum.

Bu inanmada beni tekzip etmemek sizin elinizdedir.

Sizi yeni vazifelerinize doğru buradan uğurlarken millete ve milletin çok aziz ve büyük şefine karşı olan ödevlerinizde muvaffak olmanıza dilerim.

Takdir edilenler

Maradit Nahiseyi Müdürü Abdülfelü Rayar'a

Manif işleri üzerinde göstermiş olduğu gayret ve faaliyetinden ötürü Çoruh Vilâyetince takdirname ile taltif edilmiştir.

17/12/940

Çermik Kaymakamı Avni Molu'ya

Çermik ile Yoğun Nahiyesi merkezi olan Aios köyü arasındaki yolun tamamen tesviyesi ve Kaza dahilindeki 15 kilometrelik yolun sarp kısmının inşasındaki mesaisinden dolayı Diyarbakır Vilâyetince takdir name verilmiştir.

30/12/940

Maiyet memuru, Gölköy Kaymakam Vekili Çetin Silivri'ye

Dört aydan beri devam eden Gölköy kaymakamlığı vekâletinde Asker Ailelerine yardım, köy birlik yollarının inşası, Zelzele felâketzedelerinin ihtiyaçlarının süratle tedvini hususundaki faaliyetinden dolayı Ordu Vilâyetince takdirname ile taltif edilmiştir.

20/12/940

İzmir Mektupçusu Avni Oranca

Gerek asli vazifesinde, gerek tevdi olunan munzam işlerde geceli gündüzlü sevk eden mesaisinde görülen muvaffakiyetinden dolayı İzmir Vilâyetince takdirname ile taltif edilmiştir.

2420

Alanya kazası Kaymakamı Niyazi akıya

Korkuteli kazası Kaymakamı Vekili Kenan Kızıltan'a

İdare hususiye tahsilâtında sevk eden ciddî gayret ve hizmetlerinden dolayı Antalya Vilâyetince takdirname verilmiştir. 17/12/940

Kayseri Seferberlik Müdürü Rıdvan Fırat'a

Hava taarruzlarına karşı pasif korunma teşkilleri kurmak, bu teşkilleri yapılan teftişte muntazam bulundurmak hususundaki mesai isinden dolayı Kayseri Vilâyetince takdirname verilmiştir.

2/1/941

İnönü nahiyesi Müdürü Yasar Tavşanoğlu'na

Nahiye işlerinin muntazaman ifası hususunda gösterdiği mesaide dolayı Vilâyetçe takdirname verilmiştir. Bilecik.

21/11/940

Malatya Eski Valisi Ekrem Yalçınkaya'ya

Vilâyete tayinin den beri tevdi edilen işlerde dürüst ve vazife aşkıyla vaki çalışmasından dolayı Takdirname verilmiştir.

18/1/941

Şirvan Kaymakamı Kemal Gürsel'e

940 Nüfus Sayımında bütün kazalara faik bir şekilde ilkönce Sayımı neticesini vermiş olduğundan dolayı Siirt Vilâyetince takdirname ile taltif edilmiştir.

13/1/941

Akseki Kaymakamı Şefik Yaşar'a

Akseki-Manavgat arasındaki yol işlerinde gösterdiği faaliyet ve gayretinden dolayı Antalya Vilâyetince takdirname ile taltif edilmiştir,.

22/1/941

KANUNUNLAR

**Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasında bloke olan ve
Türk malı mubayaa edilerek harice çıkarılması meşrut
bulmak yabancı memleketler alacaklarından Hükümetçe
tespit edilecek miktarın Fransız sefaretince Türkiye
de kullanılmasına müsaade olunduğuna dair
kanun**

Kanun No: 3955

Kabul tarihi: 27/12/1940

Madde 1 — Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında bloke olan ve Türk malı mubayaa edilerek memleket haricine çıkarılması meşrut bulunan yabancı memleketler alacaklarından Hükümetçe tespit edilecek miktarının Fransız Sefaretince Türkiye de Türk parası olarak kullanılmasına müsaade edilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

28/12/1940

**23 Haziran 1939 tarihli Anlaşmaya merbut Protokolün
ikinci maddesi hükümlerine tevfikan Fransa'ya tesviye
edilen 7 milyon Fransız frangının tenzilâta tâbi olmadığı
hakkında kanun**

Kanun No: 3956

Kabul tarihi: 27/12/1940

Madde 1 — 23 Haziran 1939 tarihli Anlaşmaya merbut protokolün ikinci maddesi hükümlerine tevfikan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki Fransız Kliring hesabına yatırılan 7 milyon Fransız frangı, 23 Ağustos 1939 tarihli Tediye Antlaşmasına zeyle Paris'te 8 İkinci kânun 1940 tarihinde imzalanan Anlaşmanın birinci maddesinde tasrih edilen % 30 nispetinde tenzilâta tâbi değildir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meridir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

28/12/1940

**Yerli kumaştan elbise giyilmesine dair 688 sayılı kanunun
birinci maddesine müzeyyen kanun**

Kanun No: 3957

Kabul tarihi: 30/12/1940

Madde 1 — Ordu ihtiyaçlarından elbise, ayakkabı, kumaş, serpuş ve yatak levazımının yerli mamulatından tedarikine imkân bulunmayıp memleket haricinden veya yabancı mamullerden tedarikine lüzum hasıl olduğu takdirde Millî Müdafaa, İktisat ve Ticaret Vekâletinin müşterek teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyeti kararı ile bu nevi levazımın menşe itibariyle yabancı memleket mamulatından tedariki caizdir.

Madde 2 — Bu kanunun hükümleri 3780 numaralı Millî Korunma Kanununun tatbik edildiği zamanlarda caridir.

Madde 3 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 4 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur

2/1/1940

Gözlükçülük hakkında kanun

Kanun No: 3958

Kabul tarihi: 30/12/1940

Madde 1 — Numaralı (mihrak) gözlük camı satmak ve gözlükçü unvanını kullanabilmek için aşağıda yazılı şartları haiz olmak lâzımdır:

- 1 — Türk olmak;
- 2 — Yirmi yaşını bitirmiş olmak;
- 3 — En az orta tahsilini ikmal etmiş bulunmak;

4 — Gözlükçülüğü yapmağa mâni vücutça veya akılca bir arızalı bulunmamak;

5 — Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekâleti tarafından verilen gözlükçülük ruhsatnamesine haiz bulunmak,

Madde 2 — Birinci maddenin beşinci fıkrasında zikredilen ruhsatname Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekâleti tarafından açılacak gözlükçülük kurslarına muntazaman devam edenlerden imtihanında muvaffak olanlara verilir. Bu kursların mahalli, müddeti ve programlar ile diğer şartları Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekâletince tayin ve ilân olunur.

Madde 3 — Aşağıda yazılı olanlar gözlükçülük kursuna devam etmeden ikinci maddede yazılı imtihana kabul olunabilirler:

A — Bir gözlükçü ticarethanesinde en aşağı dört sene çalışıklarına dair vesika ibraz edenler,

B — Yabancı memleketlerden alınmış tasdikli gözlükçülük ruhsatnamesini veya diplomasim haiz olanlar.

Madde 4 — Gözlükçülük imtihanında muvaffak olamayanlar imtihanın icrası tarihinden en az altı ay geçmedikçe yeniden imtihana giremezler.

Kurslara kabulde bu tehdit nazara alınmaz.

Üç imtihandan muvaffak olamayanlar kurs ve imtihanlara girmek hakkını kaybederler.

Madde 5 — Tabipler ticarethane açarak gözlükçülük yapabilirler. Ancak gözlükçülük yaptıkları müddetçe tabiplik edemezler.

Madde 6 — Gözlükçülük ruhsatnamesini haiz olanlar diledikleri yerde sanatlarını yapabilirler. Bu suretle sanatlarını yapmak isteyen gözlükçüler en geç bir hafta zarfında bir beyanname ile vilâyetlerde Sıhhat ve İctimaî Muavenet müdürlüklerine fe kazalarda Hükümet ta- birliklerine müracaat ederek ad ve soyadı ile hüviyetlerim ve ruhsatnamelerinin tarih ve numarasını ve adreslerini bildirmeğe mecburdurlar.

Ticaretanelerinin nakli halinde veya buldukları mahalli terk ettikleri veya gözlükçülük sanatım yapmaktan vazgeçtikleri takdirde

evvelce sanat yapmağa başladıklarını haber verdikleri bu makamlara yirmi dört saat evvel müracaatla bu hususu bildirmelidirler.

Madde 7 — Gözlükçülük edenler yalnız tabipler tarafından verilen reçetelerde yazılı numaralı (mihraklı) gözlük camlarını ve çerçevelerini satmak salâhiyetini haizdirler.

Bu gibilerin reçetesiz numaralı (mihraklı) gözlük camı satmaları veya vermeleri veya tavsiye etmeleri ve her nevi göz ve görme muayeneleri yapmaları veya bu işlere yarayan alet ve cihazları bulundurmaları memnudur.

Gözlükçüler, gözlük veya gözlük camlarının muayyene ve kontrolüne veya tamirine mahsus ve reçetelerde yazıp camlar çerçevelere takmak ve müşterinin gözüne en uygun şekilde tatbik etmek için lüzumlu olan aletleri kullanabilirler.

Madde 8 — Her gözlükçü ticarethanesinin başında ruhsat nameli mesul bir gözlükçünün bulunması şarttır.

Gözlükçüler vüsat ve şartları uygun olan yerlerde başka bir ticarethane veya mağazada dahi yalnız kendilerine mahsus bir kısım işgal edebilirler Bu kısımların haiz olması iktiza eden şartlar Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletince tespit ve ilân olunur.

Eczanelerde gözlükçü ruhsatnamesini haiz eczane sahip veya mesul müdürü veya kalfalardan birinin nezaret ve mesuliyeti altında gözlükçülük yapılabilir.

Madde 9 — Gözlük ticarethaneleri Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdür veya müfettişlerinin teftişine tâbidirler. Bu teftişlerde gözlükçüler her türlü kolaylıkları göstermeğe ve talep edilen malûmatı vermeğe mecburdurlar.

Madde — 10 Gözlükçüler ticarethanelerinde mahallin en büyük sıhhat makamınca yaprak adedi tasdikli bir defter tutmağa ve bu deftere sıra numarasıyla ve tarih sırasıyla reçeteleri ve sahihlerinin isimlerini kay- de mecburdur.

Madde 11 — Gözlükçülük ruhsatnamesini haiz olarak ticarethane açmış olanlar yalnız gözlükçü veya fennî gözlükçü unvanını kullanabi-

lirler. Başka bir unvan kullanmalar veya hakikate uymayan reklâmlar yapmaları yasaktır.

Madde 12 — Ruhsatnamesi olmadığı halde gözlükçülük yapan veya gözlükçü olduğunu ilân eden kimse 25 liradan 250 liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilir ve dükkânı kapatılır.

Madde 13 — Ruhsat nameli bir gözlükçü kendi ismini veya unvanım başkasına, vermek suretiyle 12nci maddede zikri geçen suçta iştirak ederse aynı cezalara çarpılır ve tekerrürü hainde ruhsatnamesi geri alınır.

Madde 14 — Sıhî halinin daimî surette gözlükçülük yapmağa mâni olduğu tam teşekküllü sıhî bir heyet raporuyla sabit olanların ruhsatnameleri Sıhhat ve İctimâî Muavenet Vekâletince geri alınır.

Madde 15 — Yedinci maddede zikredilen memnuiyet hilâfına hareket eden gözlükçüler yirmi beş liradan yüz liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılır ve tekerrürü halinde ruhsatnameleri geri alınır. Hareketleri ruhsatsız tababet sanatını icra suçuna temas edenler hakkında bu husustaki hükümler tatbik olunur.

Sekizinci madde yazılı memnuiyet hilâfına hareket veya aynı maddede yazılı vasıf ve şartlara uygun olmayan yerlerde ticaret eden gözlükçülere, kanun hükümlerine uymaları için bir mühlet verilir. Bu mühlet geçtikten sonra vaziyetlerini kanun hükümlerine uydurmayan gözlükçülerden birinci defasında yirmi beş liradan yüz liraya kadar ve tekerrüründe elli liradan iki yüz liraya kadar hafif para cezası alınmak la beraber ruhsatnamesi de geri alınır.

Madde 16 — Altıncı, dokuzuncu, onuncu ve on birinci maddeler hükümlerine riayet etmeyenlerden on liradan elli liraya kadar hafif para cezası alınır.

Birinci Muvakkat Madde — Bu kanunun neşri tarihinde en az iki seneden beri bir ticarethane veya eczanede gözlükçülük yaptıklarını mahallin en büyük mülkiye âmiri tarafından verilmiş bir vesika ile ispat edenler bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren üç ay zarfında müracaat ettikleri takdirde yalnız imtihana tâbi tutulurlar. Bunlar imtihan

neticesine kadar sanatlarını icraya devam edebilirler. İmtihanda muvaffak olanlara bir gözlükçülük ruhsatnamesi verilir.

İkinci Muvakkat — Bu kanunun neşri tarihinde en az on seneden- beri bir ticarethane açmış olarak veya eczanesinde gözlükçülük yaptıkları, mahallin en büyük mülkiye âmiri tarafından verilmiş bir vesika ile sabit olanlar, bu kanunun birinci maddesinin 1, 2 ve 3 üncü fıkralarında yazılı şartları haiz olmasalar, bile sanatların icraya devam ederler

Birinci fıkrada yazılı şartlan haiz olanlara kanunun meriyeti tarihinden üç ay zarfında müracaat ettikleri takdirde Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti tarafından bir ruhsatname verilir.

Madde 17 — Bu kanun neşri tarihinden üç ay sonra mer'idir.

Madde 18 — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye, Dahiliye, Maliye ve Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekilleri memurdur.

2/1/1940

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Hıfzıssıhha müessesesi teşkiline dair kanun

Kanun No: 3959

Kabul tarihi: 30/12/1940

Madde 1 — Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletine bağlı, HA'sı sahha Enstitüsü ve Hıfzıssıhha Mektebinden ibaret olmak üzere teşkil edilen (Türkiye Cumhuriyeti Merkez Hıfzıssıhha Müessesesi) bu kanunda yazılı işleri yapmakla mükelleftir

Memleketin muhtelif mıntıklarının sıhhi ihtiyaçlarına göre Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinin göreceği lüzum, üzerine ayın işleri yapmakla mükellef enstitü şubeleri açılabilir.

Hıfzıssıhha Enstitüsü

Madde 2 — Hıfzıssıhha Enstitüsü Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekilliğince muhtelif ihtisas şubelerine ayrılır.

Bu müessese vekâletçe gösterilecek lüzum üzerine:

A) Halk Hıfzıssıhha şartlarının ıslah ve inkişafına ve her nevi hastalıklarla mücadelede yarayacak nini ve fennî araştırmaları ve incelemeleri yapmak,

B) Vekâletçe nevileri tayin edilen serum ve asılan ve sair biyolojik ve kimya maddelerini hazırlamak,

C) Hususi kanunlarına tevfikân yerli veya yabancı müstahzarların, serum ve aşılara sair hayatî terkip veya kimyevî maddelerin kontra derini yapmak.

D) 1262 sayılı İспенçiyarı ve Tıbbî Müstahzarlar Kanununun 10 uncu maddesine göre daimî murakabeye tâbi tutulan ispençiyarı ve tıbbî müstahzarat ile mezkûr kanunun ikinci maddesinin A, B, C ve 'J fıkralarında yazılı maddeleri satın alarak icap eden muayenelerini yapmak,

E) Umumî ve İçtimai hıfzıssıhhaya ve sair sıhhî mevzulara ait referanslar tertip etmek ve neşriyat yapmakla mükelleftir.

Madde 3 — Hıfzıssıhha Enstitüsü ihtisas ve salâhiyet: dâhilindeki fennî ve sıhhî meseleler hakkında resmî daireler ve belediyelerle hakikî ve hükmi şahıslar tarafından doğrudan doğruya vuku bulacak talep ve müracaatları kabul ederek bunlar üzerine tetkikler ve icap eden tahlili ve muayeneleri yapar ve reyini ve mütalaasını bildirir.

Madde 4 — Hıfzıssıhha Enstitüsü vazifesi arasında sayılan tetkik ve muayene ve tahlillerden umumi sıhhat taallük eden işler için resmî dairler ile belediyelerden hiç bir ücret almaz. Umumî sıhhate taallük etmeyen muayene, tahlil ve tetkikler için alınacak ücretler Sıhhat ve İçtimai Muavenet, Vekâletince hazırlanacak İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilen bir tarife ile tespit edilir. Sari veya salgın hastalık işleri müstesna olmak üzere hakikî veya hükmi şahıslara ait olan muayene, tahlil ve tetkikler de aynı tarife üzerinden ücrete tâbidir.

Madde 5 — Enstitüde hazırlanan her nevi aşı ve serum ve diğer maddelerin satış kıymetleri ile bunların ne suretle satışa çıkarılacakları ve bunları toptan ve perakende olarak satanlara verilecek beyiye miktarı Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince tayin edilir.

6 — Hıfzıssıhha Enstitüsü fennî tetkikat ve istihsal atı için lâzım olan her nevi hayvanları ve yemleri tedarik edebileceği gibi bunları yetiştirmek ve işlerine yarayacak ekimleri yapmak üzere tesisat ta vücuda getirebilir.

Hıfzıssıhha Mektebi

Madde 7 — Hıfzıssıhha Mektebi Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinin göreceği lüzum ve tertip edeceği program üzerine tababet ve şubeleri sanatları mensupları ile eczacı ve kimyagerlere ve küçük sıhhat memurlarına umumî ve ferdî hıfzıssıhhaya veya bunlardan memur olanların sıhhî ve fennî ve İdarî vazifelerine ait amelî ve nazarî tekâmül tedrisatı yapmak ve alelumum İlmî mevzulara ait konferanslar tertip etmek ve neşriyat yapmakla mükelleftir.

Tababet ve şubeleri sanatları mensupları ile eczacı ve kimyagerler ve küçük sıhhat memurlarından Devlet ve belediyelerle bunlara bağlı idare ve müesseseler hizmetinde bulunanlar Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti ve alâkalı vekâletler tarafından müştereken tespit edilecek zaman ve sıralarda tekâmül tedrisatında hazır bulunmağa mecburdurlar-.

Madde 8 — Alâkalı vekâletler ile Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti tarafından müştereken tayin olunacak şekil ve sıra ve adetler dâhilinde olmak suretiyle Maarif Sıhhat Müfettişleri ve Ziraat müfettişleri ve muallimler ve mühendisler ve iş müfettişleri ile sair lüzum görülen meslek memurlarına da Hıfzıssıhha Mektebinde mesleklerinin sıhhî ve tıbbî kısımlarına ait tekâmül kursları verilir. Bu memurlara ait yol masrafları ve yevmiyeler mensup oldukları vekâletler bütçelerinden tesviye olunur.

Madde 9 — Hıfzıssıhha Mektebinde verilecek derslerin tatbikatını temin etmek için lüzumlu olan laboratuvarlar ile ferdî ve İçtimai Hıfzıssıhhaya ait numuneleri ihtiva eden müzakereler tesis olunur.

Müşterek hükümler

Madde 10 — Türkiye Cumhuriyeti Merkez Hıfzıssıhha müessesesi laboratuvarlarında yapılan fennî tetkiklerin vekâlet ve enstitü mecmualarından başka vasıtalarla ilk defa neşri vekâletin müsaadesine bağlıdır'.

Madde 11 — Türkiye Cumhuriyeti Hıfzıssıhha Enstitüsü ve Bi hıfzıssıhha Mektebi için lüzum görülecek ecnebi mütehasıslar celp ve istihdamı ve bunların istihdam müddetlerini tespit ve tayin ile mu kavleler akdine Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekili salâhiyettardır.

Madde 12 — Türkiye Cumhuriyeti Merkez Hıfzıssıhha müessesesinin dahili idaresi ve tedrisatının şekil, zaman ve müddeti ve diğer hususlara ait esaslar Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekilliğince tespit olunur.

Madde 13 — 17/5/1928 tarih ve 1267 sayılı kanun ile 9/6/1936 tarih ve 3017 sayılı kanunun 23 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları kaldırılmıştır.

Madde 14 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 15 — Bu kanun hükümlerinin icrasına Sıhhat ve içtimai Muavenet Vekili memurdur.

2/1/1941

Diyanet İşleri Reisliği teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanımda bazı değişiklik yapılmasına dair olan 3665 sayılı kanuna ek kanun

Kanun No; 3960

Kabul tarihi: 30/12/1940

Madde 1 — Diyanet İşleri Reisliği Teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanunda bazı değişiklik yapılmasına dair 5/7/1939 tarih ve 3665 sayılı kanunun üçüncü maddesine bağlı maaşlı kadrolardaki ihtisas mevkileri bu kanıma bağlı cetvelde gösterilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Başvekil ve Maliye Vekili memurdur.

2/1/1941

**Türkiye ile Romanya arasında mevcut 9 Son teşrin 1939
tarihli Ticaret Anlaşmasına zeyle 15 Haziran 1940
tarihinde imzalanan protokolün tasdikine ait kanun**

Kanun No: 3961

Kabul tarihi: 30 12/1940

Madde 1 — Türkiye ile Romanya arasında 9 Son teşrin tarihinde imza edilen Ticaret Anlaşmasına zeyle 15 Haziran 1940 tarihinde imzalanan munzam protokol ile merbutları kabul ve tasdik olunmuştur.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

2/1/1941

**Türkiye ile Romanya arasında 29 son kânun 1940 tarihinde
teati edilen mektup ile buna müteferrik 30 Temmuz ve 9
Ağustos 1940 tarihli mektupların tasdiki hakkında kanun**

Kanun No: 2962

Kabul tarihi: 30.12.1940

Madde 1 — Türkiye ile Romanya arasında pamuk ve petrol mahsulleri bedel atına ait olmak üzere 29 Son kânun 1940 tarihinde teati edilen mektup ile buna müteferrik 30 Temmuz ve 9 Ağustos tarihli mektuplar kabul ve tasdik edilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

2.1.1941

**Türkiye ile Romanya arasında mevcut 9 Son teşrin 1939 tarikti
Tediye Anlaşması mucibince açılmış bulunan kliring hesaplarına
yapılacak peşin tediyeeler baklandaki Anlaşmanın ve iki ticarî
protokolün tasdiki hakkında kanun**

Kanun No: 3963

Kabul tarihi: 30.12.1940

Madde 1 — Türkiye ile Romanya arasında mevcut 9 Son teşrin 1939 tarihli Tediye Anlaşması hükümleri mucibince açılmış olan kliring he- şahlarına yapılacak peşin tediyeeler hakkında 20 Temmuz tarihinde teati edilen mektuplar ve aynı tarihte imzalanan iki protokol kabul ve tasdik edilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

2.1.1941

**Türkiye ile Yugoslavya arasında mevcut ve hükmü 31
Kânunuevvel 1939 tarihinde bitmesi üzerine 31 Mart
1940 tarihine kadar uzatılan ham afyon satışı Anlaşmasının
1 Nisan 1940 tarihinden itibaren ikinci defa
olarak 3 ay temdidi hakkında kanun**

Kanun No: 3964

Kabul tarihi: 30/12/1940

Madde 1 — Yugoslavya ile aramızda mevcut Ham afyon satışı Anlaşması 1 Nisandan 1 Temmuz 1940 tarihine kadar üç ay temdit edilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun 1 Nisan 1940 tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

2/1/1941

**Ham afyon ihracına mütedair 31 Mart 1939 tarihli
Türk - Yugoslav Anlaşmasına munzam protokolün
tasdikimi a it kanun**

Kanun No: 3965

Kabul tarihi: 30/12/1940

Madde 1 — Ham afyon ihracına mütedair 31 Mart 1939 tarihli Türk - Yugoslav Anlaşmasına munzam protokol 1 Temmuz 1940 dan itibaren mer'i olmak üzere kabul ve tasdik edilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına icra Vekilleri Heyeti memurdur.

2/1/1941

**Türkiye ile Yunanistan arasında, 11 Mart 1940 tarihinde
akdedilen Ticaret ve tediye anlaşmasının m tasdikini a dair kanun**

Kanun No: 3966

Kabul tarihi: 30/12/1940

Madde 1 — Türkiye ile Yunanistan arasında 11 Mart 1940 tarihinde imza edilen Ticaret ve Tediye Anlaşması ve merbutları kabul edilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

2/1/1941

**1940 malî yılı muvazenennesine dahil bazı daire
bütçelerine fevkalâde tahsisat verilmesine dair olan
3849 sayılı kamna ek kanun**

Kanun No: 3967

Kabul tarihi: 30/12/1940

Madde 1 — 3849 sayılı kanuna bağı cetvelin Millî Müdafaa Vekaleti

Kara Kısmı başlığı altındaki (muhtelif müdafaa hizmetleri) faslına (40 000 000) lira munzam tahsisat verilmiştir.

Madde 2 — 1940 malî yılı muvazene umumiyesin dahil bazı daire bütçelerinde ilişik cetvelde yazılı unvanlarla açılan hususî fasıllara (3 400 000) lira fevkalâde tahsisat konulmuştur.

Madde 3 — İkinci madde mucibince Orman Umum Müdürlüğü bütçesine yardım olarak verilecek (200 000) lira fevkalâde tahsisat bir taraftan mezkûr Umum Müdürlük 1940 varidat bütçesinde açılacak hususî bir fasla irat ve diğer taraftan İcra Vekilleri Heyetince tayin olunacak Orman koruma teşkilâtı hizmetlerine sarf edilmek üzere masraf bütçesinde açılacak hususî fasla tahsisat kaydolun ur.

Madde 4 — 3844 sayılı kanunun 3 üncü maddesine tevfi kan çıkarılacak Hazine bonolarının azamî haddi yüz milyon lira olarak tespit edilmiştir.

Madde 5 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 6 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

2/1/1941

Devlet memurları aylıklarının tehîde ve teadülü hakkındaki

3656 ve 3888 sayılı kanunlara ek kanun

Kanun No: 3968

Kabul tarihi: 3/1 1941

Madde 1 — 3888 sayılı kanuna bağı (1) numaralı cetvelde tespit edilmiş olan ücretli memuriyetlere ait (214) adet ihtisas mevkii bu kanuna bağı (1) numaralı cetvelde gösterilmiştir.

Madde 2 — Alelumum maaşlı veya ücretli ihtisas mevkilerine 3656 sayılı kanunun 13 üncü maddesine göre tayin edileceklere verilecek maaş veya ücret, tahsil vaziyetlerine göre girebilecekleri dereceye bu memuriyetler için ihtisas teminine yarayan işlerde geçen hizmet müddetlerinin yüksek tahsili olanların her iki senesi ve yüksek tahsili ol-

mıyanların da her üç senesi için derece ilâve edilmek suretiyle tespit edilecek derece maaş veya ücretini geçemez.

Mecburî hizmete tâbi olanlar bu taahhütlerini ifa etmedikçe bu madde hükmünden istifade edemezler.

Bu madde hükmü 3659 sayılı kanun mucibince tespit edilen ihtisas mevkilerine tayin edileceklere de şamildir.

Muvakkat Madde 1 — Bu kanuna bağlı (2) numaralı (muvakkat ihtiyaç cetvelinde yazılı ücretli memuriyetlerde halen mütehasıs olarak müstahdem bulunanların aylıkları bu kanunun neşrini takip eden aybaşından itibaren 3656 ve 3888 sayılı kanunların intibak hükümlerine göre verilir.

Ancak bu suretle alacakları aylık miktarı elverme almakta oldukları aylık miktarından noksan ise aradaki farkı geçmeyen birer miktar buldukları memuriyetlere münhasır kalmak ve terfilerinde mahsubu yapılmak üzere alâkalı vekiller tarafından lüzum ve zaruret görüldüğü müddetçe kadrolarındaki tasarruftan verilebilir.

Şu kadar ki bu suretle verilecek ücret yekûnu buldukları kadro ücreti miktarını geçmez. Bu fark verildiği müddetçe muvakkat tazminat verilemez.

Askerî kadrolarda İcra Vekilleri Heyetince ihtisas mevkii olarak gösterilip bu kadroların Bütçe Encümenince tespiti sırasında İhtisas mevkii haricinde bırakılan memuriyetlerde bulunanlar hakkında da 1 Haziran 1940 tarihinden itibaren bu madde hükmü tatbik olunur.

Muvakkat Madde 2 — 3888 sayılı kanunun muvakkat ikinci maddesine tevfikân İcra Vekilleri Heyetince ihtisas mevkii olarak tespit edilmiş olup da bu kanuna bağlı 1 ve 2 numaralı cetveller haricinde kalan kadrolarda mütehasıs olarak müstahdem olanların aylıkları bu kanunların intibak hükümlerine göre verilir. Şu kadar ki bunlardan aylıklarının kesilmesi icap edenler hakkında 3656 numaralı kanunun muvakkat ikinci maddesinin (G) fıkrası hükmü mezkûr ay başından itibaren tatbik edilir.

Muvakkat Madde 3 — 3656 sayılı kanunun neşri tarihinde maaşlı ihtisas mevkiler ile mezkûr kanunun 6ncı maddesinde yazılı maaşlı

memuriyetlerle müstahdem olanların maaşlı veya ücretli Devlet veya hususî idare veya belediye memuriyetlerinde geçen hizmet müddetleri yekûnuna ve 3656 sayılı kanunun muvakkat ikinci maddesi hükmüne göre 1 Eylül 1939 tarihindeki müktesep hak dereceleri tespit olunur. Şu kadar ki bu suretle iktisap edecekleri derece mezkûr tarihte buldukları maaş derecesini geçemez.

Madde 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 4 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

10/1/1941

**Maaş Kanununa müzeyyen 1574 sayılı kanunun üçüncü
maddesini değiştiren kanun**

Kanun No: 3969 Kabul tarihi: 3/1/1941

Madde 1 — 27 3/1930 tarih ve 1574 sayılı kanunun üçüncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

İhtilâs ve irtikâp suçlarından açığa çıkarılan subay ve askerî memurların açıkta buldukları ve vazifelerinden veya adi ve şahsî suçlarından mevkuf olarak muhakeme altına alınan subaylarla askerî memurların ve bilumum gedikli erbaşlarla kıdemsiz çavuş, onbaşı ve eratın askerî ceza evlerinde mevkuf kaldıkları müddetçe yalnız er gibi işeleri temin olunur.

Haklarında meni muhakeme veya beraat kararı verildiği veya haklarındaki takibat umumî Af Kanunu ile kaldırıldığı surette kat olunan maaşları tutarının yarısı verilir ve mevkuf kaldıkları müddet zarfında işelerine sarf olunan para, tayın istihkakı olmayanların bu alacaklarından kesilir.

Bunlar mahkûm oldukları takdirde mahkûmiyetleri müddetince er- gibi işe edilir. Başka hiç bir şey verilmez.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanun hükmünü yürütmeğe Millî Müdafaa ve Maliye Vekilleri memurdur.

10/1/1941

**Yabancı memleketlerle muvakkat mahiyette Ticaret
Anlaşmaları ve Modüs Vivendiler akdine ve bunların şümulüne
giren maddelerin gümrük resimlerinde değişiklikler
yapılmasına ve anlaşmaya yanaşmayan Devletler müfredatına
karşı tedbirler alınmasına salâhiyet verilmesi
hakkında kanun**

Kanun No: 3970

Kabul tarihi: 3/1/1941

Madde 1 — Hükümet muvakkat mahiyette olmak üzere Ticaret ve Tediye Anlaşmaları ve modüs vivendiler müzakere ve akdine mezun ve müteakabiliyet şartı ile Ticaret muahede ve mukavelesine ve modüs viven-

dilere bağlı olan ahdî listeler lüzumuna göre tadilat icrasına veya bu listeleri tamamen ilgaya ve ticaret muahede ve mukaveleleri ile modüs vivendilere aynı mahiyette yeni listeler ilâvesine salahiyetlidir.

Madde 2 — Birinci maddede yazılı ticaret Muahede ve mukavelelerde modüs vivendilerin şümulüne giren maddelerin mer'î gümrük resimlerinde, görülecek lüzum ve alâkalı vekâletlerle Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinin müşterek teklifi üzerine, İcra Vekilleri, heyeti muvakkat mahiyette değişiklikler yapmağa ve bu maddelerden bazılarının resmini kaldırmağa veya olanları resme tâbi tutmağa salahiyetlidir.

Madde 3 — Hükümet 1 inci ve 2nci maddelere tevfikân aldığı tedbirleri ve ahdettiği anlaşmaları en geç üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasdikine arz eder.

Madde 4 — Türkiye Cumhuriyeti ile ticarî anlaşmalar akdetmemiş olan veya böyle bir anlaşma için müzakerelere başlanması yolunda Türkiye Hükümeti tarafından yapılmış teklif ve teşebbüsleri neticelendir

meyen yahut ticaret anlaşmaları veya modüs vivendiler akdine yanaşmayan veyahut mevcut mukaveleleri vaktinden evvel tek taraflı olarak kısmen veya tamamen hükümsüz bırakan ecnebi memleketlerin mamullerine, mahsullerine ve deniz vasıtalarına karşı umumî veya kısmî memnuniyet, tahdit ve takyitler koymağa veya farklı muameleler ve tarifeler tatbik etmeğe Hükümet salâhiyettardır.

Hükümetin bu salâhiyeti kullanarak itti haz edeceği karar, icabına göre tayin ve ilân edeceği bir müddetin mürurundan sonra tatbik olunur.

Madde 5 — 1873 numaralı kanun ilga edilmiştir.

Madde 6 — Bu kanun üç sene müddetle mer'idir.

Muvakkat Madde 1 — 1005, 1410, 1679, 1997, 2258, 2294, 2759 ve 3435 sayılı kanunlarla verilen salâhiyete istinaden akdedilmiş ve tarihleri bu kanuna bağı (1) sayılı listede yazılı bulunan ticaret mukavelelerde Modüs vivendileri tasdik edilmiştir.

Muvakkat Madde 2 — Bu kanuna bağı (2) sayılı listede yazılı Ticaret Anlaşmaları metinlerinde meriyeti varsa bu tarihten, yoksa bu kanununun neşri tarihinden itibaren meriyete girmiş sayılırlar ve bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir ay zarfında Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasdikine arz edilirler.

Madde 7 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 8 — Bu kanunun hükümlerini İcra ve İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

10 1 1941

Türkiye ile İngiltere arasında 2 birinci kanım 1940 tarihli

Tediye Anlaşmasının tasdikine dair kanım

Kanun No: 3971

Kabul tarihi: 3/1 1941

Madde 1 — Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Birleşik Krallık Hükümeti arasında 2 birinci kânun 1940 tarihinde akdedilmiş olan Tediye Anlaşması ve müzeyyelatı kabul ve tasdik edilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

10/1/1941

Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Krallık Hükümeti arasında Tediye Anlaşması

Her iki memleket arasındaki ticarî ve gayri ticarî tediyleri en geniş mikyas dahilinde teshil etmek arzusu ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Krallığın Haşmetli! İngiliz Kralı Hükümeti, hususiyeti atıye üzerinde mutabık kalmışlardır.

MADDE — 1

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası İngiltere Bankası nezdinde bir «hususî hesap (Special Account)> açacaktır. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası ile Türkiye'de diğer bilumum bankalar ve müesses at Merkez Bankası ile İngiltere Bankası arasında mutabakat hasıl olduktan ve İngiltere Bankası nezdinde tescil ettirildikten sonra İngiltere'deki Bankalar nezdinde «hususî hesaplar (Special Account) » açabilirler. Bu madde mucibince açılan her hesap «Türkiye hususî hesabı (Turkish Special Account)» diye tesmiye olunacaktır.

MADDE — 2

4 üncü maddede derpiş edilen meblağ müstesna olmak üzere, Sterlin sahasında mukim eşhas tarafından Türkiye'de mukim eşhasa yapılacak bütün teslimat Türk hususî hesaplarına icra edilecektir. Türk hususî hesaplarına yatırılan meblağ:

A) Diğer bir (Türk hususî hesabına yapılacak münakaleler için,

B) Her ne maksatla olursa olsun Sterlin sahasında mukim eşhasa yapılacak tediylere için istimal olunacaktır.

MADDE — 3

Londra'da altın mubayaa fiyatında bir tahavvül vuku bulmadıkça Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbu Anlaşmanın muteber olduğu müddet zarfında İngiliz lirası alım fiyatını 520 kuruşta tutacaktır.

MADDE — 4

27 Mayıs 1938 tarihli Garanti Anlaşması ve 8 Kânunusani 1940 tarihli Anlaşmalara tevfikân Türkiye Hükümeti tarafından tediye edilecek meblağ mezkûr Anlaşmalar ahkâmına tevfikân tesviye olunacaktır.

Kezalik 3 Şubat 1940 tarihli Anlaşma mucibince Türkiye'de ve İngiltere'de tediye edilecek meblağ mezkûr Anlaşma ahkâmına tevfikân tesviye olunacaktır.

MADDE — 5

İşbu Anlaşma 3 Şubat 1940 tarihli Ticaret ve Tediye Anlaşmasına ait meriyet müddetini haiz olacaktır

Askerlik Kanununun beşinci maddesine muvakkat bir fıkra ilâvesi hakkında kanun

Kanun No: 3972

Kabul tarihi: 6.1.1941

Madde 1 — İlll sayılı Askerlik Kanununun beşinci maddesine aşağıdaki muvakkat fıkra ilâve edilmiştir:

Muvakkat fıkra — Halen silâh altında bulunan 1335 ve daha evvelki doğumlu muvazzaf erat ile bu doğumlulardan muvazzaf hizmete tâbi eratin, sınıflarına mahsus muvazzaflık müddetleri birer sene uzatılmıştır.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

10/1/1941

Muamele Vergisi Kanununa ek kanun

Kanun No: 3973

Kabul tarihi: 6.1.1941

Madde 1 — 28.5.1940 tarihli ve 3843 sayılı Muamele Vergisi Kanununun 27nci maddesiyle haklarında götürü vergi usulünün tatbiki kabul edilmemiş olan mükelleflerden muharrik kuvveti iki beygiri ve işçi sayısı müessese sahibiyile birlikte onu geçmeyen trikotaj, plâstik eşya, kundura kalıbı, ökçe, kese kâğıdı, terazi ve baskül ve bunların montaj işlerini yapan sınaî müesseseleri ve nüfusu otuz bine kadar olan yerlerde bulunup muharrik kuvvet kullanmayan ve işçi sayısı müessese sahibiyile birlikte onu geçmeyen boyahaneleri, istedikleri takdirde, Maliye Vekâleti götürü vergiye bağlar.

İşbu kanunun üçüncü maddesinin B fıkrasıyla vergiden muaf tutulan tabakhanelerden muafiyet dışında kalan derilerin imal ve tesliminden dolayı alınacak vergi de, talep edildiği takdirde, götürü usulde alınır.

Bu maddedeki nüfus kaydı en son sayıma göre belediye hududu içindeki nüfusu ifade eder.

Madde 2 — 28.5.1940 tarihli ve 3843 sayılı kanunun 23 üncü maddesi mucibince verilmesi lâzım gelen aylık beyannameleri ile 29 ve 30 uncu maddeleri mucibince tutulması icap eden (muamele), (emtia ithalât ve ihracat) ve (satış) defterlerine mamulat, nevi ve vahit satış fiyatları veya vahit imal ücretleri gösterilmeksizin Maliye Vekâletince tespit edilen cinsler itibariyle kaydedilebilir. Maliye Vekâleti her sanat şubesindeki malumatın cinslerini tayine salahiyetlidir.

Beyanname ve defterlerde nevi ve vahit satış fiyatı göstermeyen mükellefler aşağıdaki hükümlere riayete mecburdurlar:

A) sınaî müesseseler aylık beyannamelerine; teslim edilen mamulâtı, iptidai madde tenzilât cetvelindeki pozisyonlar itibariyle derç ederler. Mamulât aynı zamanda istihlâk vergisine de tâbi olan semai müesseseler, beyannamelerinde, bu mamulâtı, tâbi oldukları istihlâk vergisi nispeti itibariyle gösterirlerse Beyannamelerini bu fıkra hükmüne uygun olarak tanzim etmeyenlerin vergilerine % 20 zam yapılır.

B) 3843 sayılı kanunun 18 inci maddesinin B ve E bentleri mucibince emsal satış bedeli üzerinden vergiye tâbi teslimatı bulunanlar, her ayın sonunda bu bedellerin tayinine esas teşkil eden mamulatlarının; nevi, miktar ve satış bedellerini gösterecek şekilde müfredatlı bir cetvelini, sözü geçen kanunun 31 inci maddesi hükmüne göre saklamak mecburiyetinde oldukları fatura kopyalarından çıkarmak suretiyle tanzim ve bu cetvele göre, nevi itibarıyla vasatı vahit fiyatları tespit ederek bu fiyatlar üzerinden emsal satış bedellerini hesap ederler.

C) Vasatı vahit fiyatları da ihtiva edecek olan yukarı ki fıkradaki cetvelin kayıtlara mutabakatı mükellef ve varsa muhasibi veya bu vazifeyi gören memuru tarafından imza edilerek tahakkuk müruru zamanı müddetince saklanır ve talep vukuunda salahiyetli memurlara ibraz edilir. Bu cetvel mucibince tespit olunan vasatı vahit fiyatları gösteren bir liste, mükellef ve muhasibi tarafından müştereken imzalı olarak cetvelin taallük ettiği ayı takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar fiyat, şube ve satış mağazalarına ve sınıî müesseseler tarafından ayrıca, kendilerine imalât yaptırmış olan müşterilerine gönderilir.

D) Yukarıdaki B fıkrasında yazılı aylık cetveli tanzim veya salahiyetli memurlara ibraz etmeyen mükelleflerin o ay içinde teslim ettikleri mamulâtın emsal satış bedelleri, 3843 sayılı kanunun 19 uncu maddesindeki unsurlar nazara alınarak resen takdir komisyonunca tayin olunur. Bu bedeller üzerinden sınıî müesseselere tarh olunacak vergilere bir kat zam yapılır bu hal sınıî müesseselerden maada mükellefler tarafından vukua getirildiği takdirde senelik vergilerine ve bir seneden az faaliyette bulunanların faaliyet devresine ait vergilerine, cetvel tanzim edilmeyen her ay için % 10 zam olunur.

Madde 3 — 28.5.1940 tarihli ve 3843 sayılı kanunun 10 uncu maddesinin 7 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

7) A - Muharrik kuvvet kullanmayan ve işçi sayısı müessese sahi- bile birlikte onu geçmeyen tabakhaneler,

B - Muharrik kuvveti beş beygiri ve işçi sayısı müessese sahibiyle birlikte onu geçmeyen ve dolap, debagat maddeleri öğütme değirmi ve su tulumbasından başka tesisatı bulunmayan ve meşin, sahtıyan, vaketa, küçük bacak hayvan derisinden astarlı, silindir ameliyesine tâbi tu-

tutulmayan ve kösele vasıflarını haiz bulunmayan gön imal eden tabakhaneler.

Bu tabakhanelerde bunlardan başka deriler de imal edildiği takdirde yalnız bu deriler muamele vergisine tâbidir.

Madde 4 — 2643, 2731, 2796 ve 2820 sayılı kanunlar hükümleri dairesinde alınmakta olan ve tarh, tahakkuk ve tahsil muameleleri 2430 sayılı kanun hükümlerine göre icra edilen vergilerin tarh, tahakkuk ve tahsil muameleleri, 3843 sayılı kanunun meriyetinden itibaren mezkûr kanun hükümleri dairesinde icra olunur.

Muvakkat Madde — Bu kanunun birinci maddesinde yazılı sınaî müesseseler ile tabakhanelerin ve 3843 sayılı kanunla yeniden mükellefiyete girmiş olup da mezkûr kanunun 27 nci maddesinde yazılı şartları haiz bulunan sınaî müesseselerin 1940 malî yılı vergileri de, keyfiyetin her mahalde mutat vasıtalarla ilânım takip eden günden itibaren bir ay içinde yazı ile istenilmek şartıyla götürü usulde alınır.

Madde 5 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 6 — Bu kanun hükümlerini icraya Adliye, Maliye, İktisat, Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

10 1 1941

Türk Parası Kıymetini Koruma Kanununa müzeyyen kanun

Kanun No: 3974

Kabul tarihi: 6.1.1941

Madde 1 — Türk parası kıymetini koruma hakkındaki 1567 sayılı kanunun altıncı maddesinde yazılı olup 2100 sayılı kanunla iki ve 2686, 3336 sayılı kanunlarla üçer sene temdit edilmiş olan müddet, hitamı tarihinden itibaren üçer sene daha uzatılmıştır.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

10/1/1941

**Hazinenin taksitle sattığı bütün gayrimenkullerin satış
bedellerinin tahsil sureti halindeki 3524 sayılı kanuna ek kanun**

Kanun No: 3975

Kabul tarihi: 6.1.1941

Madde 1 — Bedeli taksitle ödenmek üzere Hazinece 25 3.1931 tarihine kadar satılan:

- A) Meskenlerin,
- B) Ziraata mahsus arazinin,
- C) Toprak mahsullerini hazırlayan, imal ve tasfiye eden veya faaliyeti toprak mahsulleri ile alâkalı bulunan imalâthane, fabrika ve mümasil gayrimenkullerin,

Bakiye borçlan 1940 mali yılından itibaren 1960 malî yılma kadar 28.6.1938 tarih ve 3524 sayılı kanun hükümleri dairesinde müsavi taksitlerle tahsil olunur.

Madde 2 — Birinci maddede taahhüt edilen zümrelere dahil gayrimenkullerden, borcun muacceli yet kesp etmesi sebebi ile Hazinece tefeülüz edilmiş olup da henüz satılmamış veya bir cihete tahsis kılınmamış bulunanlar, borç bakiyesi 1 inci madde hükümlerine tâbi olmak ve tefeülüz ve tamir ve saire dolayısıyla Hazinece yapılmış masraflarla birlikte 1940 taksiti defaten tesviye edilmek şartı ile sahihlerine iade olunur.

Bu madde hükmünden istifade edebilmek için alâkadarların, kanunun meriyeti tarihinden itibaren üç ay zarfında mahallî mal dairelerine müracaat ederek borçlanma ve teferrüt muamelesini ikmal ve intaç etmeleri şarttır.

Madde 3 — 1 ve 2nci madde hükümlerinden istifade edenlerden işbu kanunun meriyet tarihine kadar geçmiş müddet için faiz aranmaz,

Muvakkat Madde — Taksit müddetleri uzatılan gayrimenkullerin 1940 taksitleri bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren iki ay içinde tahsil olunur.

Madde 4 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

10/1/1941

**Orta tahsil mekteplerinde yardımcı muallim çalıştırılması
hakkında kanunun meriyet müddetinin
uzatılması hakkında kanun**

Kanun No: 3976

Kabul tarihi: 6.11941

Madde 1 — Orta tahsil mekteplerinde yardımcı muallim çalıştırılması hakkındaki 20.12.1934 tarih ve 2624 sayılı kanunun evvelce 3299 sayılı kanunla uzatılan meriyet müddeti üç yıl daha uzatılmıştır.

Madde 2 — Bu kanun 26.12.1940 tarihinde tatbik edilmeğe başlanır.

Madde 3 — Bu kanun hükmünü Maliye ve Maarif Vekilleri yerine getirir

10/1/1941

**Hatay Hükümetinden devrolunan mütekait ve yetimlerin
aylıkları hakkında kanun**

Kanun No: 3977

Kabul tarihi: 6.1.1941

Madde 1 — Hatay Vilâyetinin kurulmasına dair 7,7.1939 tarih ve 3711 sayılı kanunun muvakkat 12 nci maddesi veçhile hıyar haklarını

Suriye ve Lübnan lehine kullanmayarak Türk vatandaşlığına geçmiş ve mezkûr tarihte Hatay Hükümetinden maaş almakta bulunmuş olan mütekitlerle yetimlerin aylıkları hakkında aşağıdaki hükümler tatbik olunur:

A — Hatay Hükümetinden devrolunan tekaüt ve yetim aylıkları gerek sakıt Osmanlı Hükümetince bağlanmış olsun, gerek bilâhare Suriye, Lübnan ve Hatay Hükümetlerince muhassas bulunsun devredildiği miktarlar üzerinden tediye olunup bunlara ayrıca tahsisat fevkalade ve c/c 10 zam verilmez.

Bunlar arasında bulunan er ailelerine bağlı aylıklar zamları ile birlikte 1683 sayılı kanunun 45 inci maddesinde yazılı miktarı geçemez.

Tahsis muamelelerinde mezkûr Hükümetlerce yanlışlar vukua getirildiği hakkında dermeyan olunacak iddialar dinlenmez.

B - Dereceli askerî malûllere (erler dahil) sakıt Osmanlı Hükümetince 11 Ağustos 1325 tarihli kanunla daha evvelki kanunlara göre bağlanmış olan maaşlar, bilâhare Suriye ve Lübnan Hükümetlerince yapılan zamlar nazarı itibara alınmayarak tahsisatı fevkalâde ve 1683 sayılı kanunun 57nci maddesinde yazılı r/c 10 % 25 zam ilâve olunmak suretiyle tesviye olunur. Maaş tahsis muamelesi sakıt Osman Hükümetince yapılmış olan şehit yetimleri hakkında 1485 sayılı BE yave İkramiye Kanunu, dereceli askerî malûller hakkında da 551 ve 3255 sayılı terfih kanunlar ile 1485 sayılı Beyiye İkramiye Kanunu tatbik edilir.

C - A ve B fıkralarında yazılı aylıklar hakkında 1683 sayılı Askerî ve Mülki Tekaut Kanunu hükümleri tatbik olunur. Ancak bunlardan hususi ve mülhak bütçeli idarelerle Ziraat Bankasına mensup mütekit ve yetim maaşları B fıkrası hükümleri dairesinde tediye ve bunlar hakkında kendi tekaüt kanunları hükümleri tatbik edilir.

D - 3711 numaralı kanunun meriyet mevkiine vaazında hıyar haklarını Suriye ve Lübnan lehine istimal etmeyerek Türk vatandaşlığına geçmiş olan Hataylıların sakıt Osmanlı Hükümetiyle Suriye, Lübnan ve Hatay Hükümetleri nezdinde geçen, Türkiye Cumhuriyeti tekaüt kanunlarının kabul eylediği hizmet müddetleri tekaüt ve yetim maaşlarının hesabında kabul ve haklarında en son buldukları memuriyet

itibar ile mensup oldukları dairelerin tekaüt kanunları hükümleri tatbik olunur.

Muvakkat Madde 1 — Bu kanunun meriyete girdiği tarihte 25 yaşını ikmal etmiş ve henüz 45 yaşına girmemiş bulunan kız çocukları (dullar dahil) hakkında kanunun neşri tarihinde tediye edilmiş üç aylıkları takip eden ay başından itibaren 1683 sayılı Tekaüt Kanununun muvakkat 2nci maddesi hükmü tatbik olunur, Bunlara verilecek paranın hesabında halen almakta oldukları maaş miktarları esastır.

Muvakkat madde 2 — Bu kanuna tevfikân verilecek maaş yekûnları 300 kuruş ve ondan aşağı olan askerî ve mülkî mütekaît, dul ve yetimlerin bu kanunun neşri Tarihinde tediye olunmuş üç aylıkları takip eden ay başından itibaren 10 senelikleri defâten verilmek suretiyle alâkaları kesilir. Yetimler meyanında bulunan kız çocukların istihkakları 25, erkek çocukların 19 yaşım ikmaline kadar tahakkuk edecek müddete ait miktarı geçemez.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 —• Bu kanun hükümlerini icraya, İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

10/1/1941

**Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Kanununun muvakkat
sekizinci maddesindeki müddetin uzatılması
hakkında kanun**

Kanun No: 3978

Kabul tarihi: 6.1.1941

Madde 1 — 11.6.1930 tarih ve 1715 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Kanununun muvakkat sekizinci maddesindeki müddet üç sene daha uzatılmıştır.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

10/1/1941

**Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umumi
Müdürlüğü 1940 malî yılı bütçesine munzam
tahsisat verilmesi hakkında kanun**

Kanun No: 3979

Kabul tarihi: 6.1.1941

Madde 1 — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün 1940 malî yılı bütçesinin ilişik cetvelde gösterilen tertiplerine (3 590 000) lira munzam tahsisat verilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye ve Münakalat Vekilleri memurdur.

10 1/1941

**Münakalât Vekâletince 16 milyon liraya kadar taahhüt
icrasına salâhiyet verilmesi hakkında kanun**

Kanun No: 3980

Kabul tarihi: 6.1.1941

Madde 1 - Devlet Demiryolları ve Limanları, Devlet Denizyolları işletme ve Devlet Havayolları ile P. T. T. Umum Müdürlüklerine müteallik alelumum vesait ve teçhizat ve malzemenin temini ve bunlara ait her türlü hizmetlerin ifası için ihtiyaca göre dört umum müdürlük arasında taksimi İcra Vekilleri Heyetince yapılmak şartı ile 16 000 000 liraya kadar gelecek yıllara geçici taahhütlere girişmeğe Münakalât Vekili mezundur.

Madde 2 — Bu taahhütlerden 11 milyon lirası 3525 sayılı kanunla kabul edilen Anlaşmaya müsteniden açılan kredilerden ve mütebakisi alâkalı umum müdürlükler bütçelerine konacak tahsisattan ödenir.

kredilere mahsus edilen miktar bu dairelerin taallük ettikleri sene bütçelerinde açılacak hususî fasıllara irat ve tahsisat kaydolunur.

Madde 3 — İkinci nadü» mucibince krediden temin olunan me-

balığın itfa ve faiz mürettebatı bonoların tediye tarihlerine konacak tahsisatla ödenir.

Madde 4 — İkinci maddenin tatbiki için Devlet Demiryolları Umumi Müdürlüğü 1940 mali yılı bütçesinde yeniden açılacak hususî bir fasla 3 200 000 liralık fevkalâde tahsisat konulmuştur.

Madde 5 — Dördüncü madde ile verilen fevkalâde tahsisatın varidat fazlasıyla karşılanamayan kısmınının 3628 sayılı kanunun beşinci maddesi mucibince ve azamî 2 000 000 lirayı geçmemek üzere ihraç edilecek bonolarla teminine salâhiyet verilmiştir.

Bu bonolar ve faizleri, 1941 mali yılından itibaren en geç beş senede Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü bütçelerine konulacak tahsisatla ödenir.

Madde 6 — Birinci madde mucibince girişilecek taahhütler hakkında 3559 sayılı kanun hükmü tatbik olunur.

Madde 7 — 7.7 1939 tarih ve 3716 sayılı kanun kaldırılmıştır.

Madde 8 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 9 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Münakalât Vekilleri memurdur.

10 1 1941

**1940 malî yılı Muvazene! İhanım iyesine dahil bazı
daire bütçelerinde değişildik yapılması
hakkında kanun**

Kanun No: 3981

Kabul tarihi: 6.1.1941

Madde 1 — 1940 malî yılı Büyük Millet Meclisi bütçesinin ilişik cetvelde yazılı terfipleri arasında 48 954 liralık münakale yapılmıştır.

Madde 2 — 1940 malî yılı bütçesinin 182nci faslının birinci me- nurlar maaşı maddesinden 3 120 lira indirilmiş ve Riyaseti Cumhur

bütçesinde (1683 sayılı kanunun 58 inci maddesi mucibince verilecek tekaüt ikramiyesi) adı ile yeniden açılan 38 inci fasla fevkalâde tahsisat olarak konulmuştur.

Madde 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 4 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

10/1/1941

Kararnameler

Dâhiliye Vekâletinden:

1 — Gevaş Kaymakamı Lütfi Kara yünün açık bulunan Derik Kaymakamlığına naklen tayini tensip edilmiştir.

2 — Bu kararnamenin icrasına Dâhiliye Vekili memurdur.

26/11/1940

Dahiliye Vekâletinden:

1 — Çorlu Kazasına bağı Muratlı Nahiyesi Merkezinde bir belediye teşkili Devlet Şûrasınca da muhat görüldüğünden 1580 sayılı Belediye Kanununun 7nci maddesine tevfikan mezkûr Nahiye Merkezinde belediye teşkili tensip edilmiştir.

2 — Bu kararname hükmünü yürütmeye Dahiliye Vekili memurdur,.

3/1/1941

Kararname No: 14994

İstanbul'da aylık olarak çıkmakta bulunan Bozkurt Mecmuasının bir müddet den beri memleketin umumî siyasetine dokunur zararlı yazıları taşıdığı anlaşıldığından mezkûr mecmuanın muvakkaten kapatılması; Matbuat Umum Müdürlüğünün 2.1.1941 tarih ve 7 sayılı tezkere- sile yapılan teklifi üzerine Matbuat Kanununun 50 inci maddesine tevfikan İcra Vekilleri Heyetince 13.1,1941 tarihinde kabul olunmuştur.

13/1/1.941

Dâhiliye Vekâletinden:

1 — Kars Vilâyeti Merkez Kazasına bağlı Büyük ve Küçük Savut Köyleri bu kazadan alınarak aynı vilâyetin Göle Kazası Merkezine bağlanmıştır.

2 — Bu kararnamenin hükmünü icraya Dâhiliye Vekili memurdur.

14 1/1941

Dâhiliye Vekâletinden:

1 — Muş Belediye Reisliğine Zeki Dedenin intihabı hakkında Muş Belediye Meclisince itihaz olunan karar, Belediye Kanununun 89 uncu maddesine tevfikan tasvip olunmuştur.

2 — Bu kararname hükmünü yürütmeğe Dâhiliye Vekili memurdur.

17/1 1941

1 — Ur fa Vilâyetinin Birecik Kazasına bağlı Göğlü Nahiyesinin Merkezi Yukarı göğlü Köyünden Böğürtlen Köyüne kaldırılmış ve 1 numaralı cetvelde yazılı köyleri ihtiva edecek olan nahiyesinin adı da (Böğürtlen) olarak değiştirilmiştir.

2 — Adı geçen nahiyeye bağlı 2 numaralı cetvelde adları yazılı 19 köy aynı kazanın Halfeti Nahiyesine ve 3 numaralı cetvelde yazılı 6 köy Yaylak Kazasının Baziki Nahiyesine bağlanmış ve Suruç Kazası Merkez Nahiyesine bağlı Yuvacık Köyü ile bu köye mülhak Derik Mezram ve Birecik Kazası Merkez Nahiyesine bağlı 4 numaralı cetvelde adları yazılı yedi köy de Böğürtlen Nahiyesine ilhak edilmiştir.

3 — İşbu kararnamenin hükmünü icraya Dâhiliye Vekili memurdur.

14 1 1941

Talimatnameler

406 sayılı kanununun 899 sayılı kanunla tadil edilen 7 nci maddesinde müstaceliyet dereceleri gösterilen açık ve şifreli telgrafların üzerlerine keşide sıralarını bildirmek üzere hazar ve seferde resmî makamlarca konacak işaretlere ait talimatname

Münakalât Vekâletinden:

1 — 406 sayılı kanunun muaddel 7nci maddesinin 1 inci fıkrasında gösterilen birinci derece ehemmiyeti haiz açık ve şifreli telgrafların kendi aralarında müstaceliyet derecesine göre keşide sıralarını tanzim için bu gibi telgraf nameler üzerine 2nci maddede yazılı işaretler konulur.

2 — Bu işaretler hazar ve sefer zamanına ait olmak üzere iki nevidir

A) Hazerde kullanılacak işaretler:

0

1 Tayyare Yabancı tayyarelerinin ihbarına ve meteoroloji katlarına mahsustur. Askerî ve mülkî makamlarca kullanılır ve metin açık verilir. O

2 Harekât Askerî maksatlar ve dâhilî emniyet ve asayiş bakımından ciheti askeriyece ve yalnız dâhilî emniyet ve asayişe taallük eden hususlarda Dahiliye Vekâletince veya bu vekâletin salahiyettar kılacağı makamlar tarafından kullanılır.

0

3 Hayat Orman yangını, su baskını, zelzele, salgın hastalık, deniz, hava ve demiryolları seyri seferinde vaki olabilecek tehlike gibi insan kütlesinin hayatıyla alâkalı mühim hadiseleri ihbar ve bunlara yardım talebine ait hususatta

askerî ve mülkî makamlarca kullanılır ve metin açık yazılır.

B) Seferde kullanılacak işaretler:

0

1 Seferberlik Bu işaret yalnız seferberlik ilânına mahsus ilâm vusulü olup ciheti askeriye ve mülkiyece konur me- ihbarlıdır tin açık yazılır.

0

2 Tayyare Düşman harp gemilerde tayyarelerinin ihbarına ve meteoroloji kodlarına aittir. Ciheti askeriye ve mülkiyece kullanılır ve metin açık yazılır.

0

3 Seferberlik Seferber olma müddetince seferberlikle alâkalı askerî ve mülkî makamlarca kullanılır.

0

4 Harekât Bir seferin devam müddetince başbuğluk ve harekât veya harp halinde bulunan bütün birlik komutanlarınca askerî maksatlar için, Dahiliye Vekâletiyle bu Vekâletin salâhiyet vereceği makamlar tarafından dâhilî emniyet ve asayişe müteallik hususlarda kullanılır.

5 Hayat Hazerde olduğu gibidir.

3 — İkinci maddede yazılı işaretlerden başka kanunun yedinci maddesinde IV üncü sırada gösterilen devlet teşkilâtına ait müstacel telgraf nameler için «Acele» işareti konur ve kanunda gösterilen sırasında keşideye girer.

4 — Bu işaretlerin telgrafın değerine göre konması lâzımdır. Değeri haricinde işaret kullanan imza sahipleri mesuldür.

5— Resmî telgraflara bu işaretlerden başka bir işaret koymak yasaktır. Bu talimatnamede gösterilmeyen işareti havi bir telgraf name çekilmez ve gönderen makama iade olunur. Bu yüzden vaki olacak tehhürün mesuliyeti yanlış işaret kullanan makama aittir.

6 — Üzerinde hiç bir işaret konmayan telgraflar adi telgraf addolunur ve kendi sırasında çekilir.

7 — Şifreli telgraflar, aynı işareti havi açık devlet telgraflarından önce çekilir.

8 —. Telgraf makineleri başında karşılıklı muhabere edilmesi kaide ten yasaktır. Ancak şehirlerarası telefon irtibatı bulunmayan yerlerde veya bunun intikamda ikinci maddedeki derecelerin medlullerine ait husus at hakkında mevkiin en büyük devlet memuru veya komutanı ile bunların memur edecekleri zevata kısa anlaşmalar için müsaade edilebilir. Bu muhaberat esnasında telgraf namelerde bulunan şifreli ve açık telgrafların ve bunların içinde mühim olanların keşidesinde vaki olacak tehhürün mesuliyeti makina başında muhabereyi talep eden makama aittir.

9 — Bir telgraf çekilirken veya alınırken bundan daha müstacel işareti havi diğer bir telgraf gelirse elde bulunan telgrafın keşidesi veya alınması kesilerek tercihe tâbi yeni gelen telgraf çekilir. Yalnız memleket dışı ile irtibat esnasında. bu husus cari olmayıp beynelmilel ahkâm muteberdir.

10 — Bu talimatnamedeki husus at aynen şehirlerarası telefonları ile telsizler için de caridir. Ancak 9 uncu maddedeki husus seri telgraf makinelerde telsizlerde fennî imkâna bağlıdır,

11 — Bundan evvel tatbik edilmekte olan (Şifre ve telgraflar üzerine hazır ve seferde vazedilecek müstacel işaretlerine ait talimatname) hükümleri kaldırılmıştır.

2 14203 sayılı kararname ile kabul edilen Koordinasyon**Heyetinin 48 numaralı kararı mucibince Ticaret****Vekâletince hazırlanıp meriyete konan fiyat****kontrolü hakkında Talimatname****A. Teşkilat**

Madde 1 — Fiatların fiilen kontrolü ve Fiat Murakabe Komisyonları mesaisinin ihzarı ve büro işleri Fiat Murakabe Büroları tarafından yapılır.

Fiat Murakabe Büroları, Mıntıka Ticaret Müdürlüğü bulunan malları mesaisinin ihzarı ve büro işleri Fiat Murakabe Büroları tarafından mahallerde doğrudan doğruya mahallin en büyük mülkiye memuruna bağlı olan bir şefin idaresi altında lüzumu kadar fiyat kontrolü ile memurlardan teşekkül eder. Şef ve memurlar, bu hususa dair Koordinasyon Heyeti kararları ile kabul edilen kadrolar mucibince Ticaret Vekâleti tarafından tayin olunur. Vekâletin sair teşkilâtından bu işlerle- de tavzif edebileceği memurlardan başka, Vali ve mıntıka Ticaret Müdürü de emirleri altında bulunan memurları ihtiyaç halinde bu vazife ile tavzif edebilirler. Bahsi geçen kadrodan memur verilmeyen mahallerde, en büyük mülkiye memuru, emri altında bulunan memurlardan münasip göreceği memurları fiyat kontrolörlüğü vazifesiyle tavzif ve bu suretle Fiat Murakabe Bürosu teşkil eder.

Madde 2 — Vekâlet, lüzum göreceği mahallerde Fiat Murakabe Bürosunu, mıntıka Ticaret Müdürlüğü teşkilâtından ayırarak, müstakille vazife ifasına memur edebilir.

Madde 3 — Fiilen fiyatları kontrol etmek üzere piyasaya çıkacak ve alâkadar tacirlerden lüzumlu malûmatı ve vesaiiki talep ve lüzumunda zabıt tutacak olan fiyat kontrolörlerine mahallin en büyük mülkiye memurunun imzası altında ve fotoğraflı bir hüviyet varakası verilir.

Birinci maddede bahsi geçen kadroda yazılı ve «memur» unvanını haiz memurlara da, bu hüviyet varakası verilebilir.

Büro Şefi, mıntıka Ticaret Müdürü veya mahallin en büyük mülkiye memuru ile mutabık olarak, işin icabına göre. Fiat Kontrolör

lerini dâhili servise memur edebileceği gibi “memur” kadrosuna tayin edilmiş olanları da fiili murakabe işine sevk edebilir.

Madde 4 — Fiat Murakabe Bürosu Şefi murakabesiler ini sevk ve idare eder. Bu işlerin en iyi surette tedvirinden birinci derecede mesuldür. Büronun bilumum memurları doğrudan doğruya Şefin emri altındadır.

B. Büronun dâhilî hizmetleri

Madde 5 — Fiat Murakabe Bürosunun iki nevi hizmeti vardır: -

- 1 - Dâhilî hizmetler
- 2 - Haricî hizmetler (fiili fiyat kontrolü)

Büronun dâhilî hizmetleri başlıca şunlardır:

A) Giren ve çıkan evrakın kaydı, muhaberatın idaresi ve dosyaların muhafazası gibi bilumum büro muamelelerini ifa etmek (Fiat Murakabe Komisyonunun büro işleri dâhil)

B) Şifahî ihbar ve şikâyetleri tahrirî vesikalara bağlamak,

C) Fiatların seyrini takip etmek,

D) Fiat tespitlerine müteallik tetkikler yapmak ve icabına göre Vekâlete veya Komisyona teklifte bulunmak,

E) Takibat dosyalarının Cumhuriyet Müddeiumumiliklerine tevdi ve takibi,

F) Fiat Murakabesine dair ayrıca tayin edilecek müddetler zarfında raporlar tanzimde Ticaret Vekâletine gönderilmesi.

Madde 6 — Büro muamelelerinin cereyanı tarzını teferruatı ile gösteren talimatnameler yapıncaya kadar, giren ve çıkan evrakın kayıt usulüne tabiiyeti, kopyalarının muhafazası, imza mukabilinde olmadan hiç bir memura evrak veya dosya tevdi edilmemesi, dosyaların ve neşir safhasına gelinceye kadar her kararın mahremiyeti esasları dâhilinde olmak üzere. Büro şefleri lüzumlu tedbirleri itihaz edeceklerdir.

Madde 7 — Büroya gelerek şifahen şikâyet veya ihbarda bulunan

şahısların ifadeleri derhal tutulacak bir zabıt varakası ile tespit ve muameleye vazolunur.

Madde 8 — Fiatların seyrini takip etmek için, halkın başlıca ihtiyaçlarına tekabül eden maddelerin toptan ve perakende fiyatlar her ayın birinci ve on beşinci günlerine ait olmak üzere toplanarak üç veya altı aylık (6 veya 12 sütunu havi) olmak üzere tabı veya tanzim edilecek kartonlara sırasıyla derç olunur.

Bu kartonlara her on beş günde bir- işlenen Hatların bir listesi Vekâlete gönderilecek ve Vekâlette bu fiyatlar vilâyetler itibariyle işlenip tasnif edilecektir.

Bir maddenin şehirdeki tipik fiyatını bulmak üzere, 10 Haziran 1940daki ve müteakip fiyatların takibi için 3 numaralı sirkülerde yazılı usule tercihan müracaat edilmelidir.

Madde 9 — Fiat Murakabe Komisyonları evrak üzerinde veya alâkadar şahısları dinlemek suretiyle dilediği tetkiki yapmakla beraber, Bürolar Komisyonunun kararına esas olacak ilk tetkikleri yapmakla muvazzaftır.

Bundan başka, bürolar bir fiyatı tespiti lüzumuna kanaat getirdikleri ahvalde, mevzuu bit tetkik icabına göre komisyona veya Vekâlete icap eden tekliflerde bulunacaklardır.

Madde 10 — Fiat Murakabesi vadisinde yapılan işler ve alınan neticeler hakkında tanzim edilecek raporlar, Vekâletçe başkaca bir işar vaki olmadıkça, geçen bir aylık devreye ait olmak üzere her ayın ilk haftası içinde Vekâlete gönderilecektir.

Bu raporlara, geçen ay içinde Cumhuriyet Müddeiumumiliklerine ilk defa tevdi edilen işlerle aynı müddet zarfında sadır olan hükümlere dair lüzumlu malûmat da derç edilir.

C. Fiatların Kontrolü

Madde 11 — Fiat kontrolü iki türlüdür:

A - Şikâyet veya ihbar üzerine kontrol,

B - Resen kontrol.

Madde 12 — Resen kontrol, bir şikâyet veya ihbar vukuuna intizar edilmeksizin, daimî surette yapılacak kontroldür'.

Bu maksatla, Ankara, İstanbul ve İzmir'de her gün ve teşkilâtı müsait olmayan yerlerde, mümkün olduğu kadar az taşlılarla, fiyat kontrolörleri piyasayı dolaşarak fiyat] an kontrol ederler.

Bu kontrolün gayesi; Millî Korunma Kanununun 31 inci Maddesine müsteniden gerek Vekâletçe ve gerek mahallî Fiat Murakabe Komisyonlarınca tespit edilmiş olan fiyatlara ve kâr yüzdelerine, fatura vermek ve muhafaza etmek mecburiyetine riayet edilip edilmediğini, aynı kanunun 32 ve 35 inci maddelerde fiyatlara müteallik sair maddelerinde yazılı suçların ika edilmediğini araştırmak ve suçun vuku görüldüğü anda zabıt varakası ile keyfiyeti bit tespit kanunî takibatı tahrik eylemektir.

Madde 13 — Yukarıdaki madde mucibince yapılacak resen kontrolde; gıda maddelerde sair maddelerden halkın zarurî ihtiyaçlarına tekabül eden maddeler birinci sırayı işgal eder.

Adi ahvalde zarurî maddelerden sayılmadığı halde fevkalâde ahvalin icaplarından olarak halk tarafından mubayaası zaruretiyle talebi artan ve bin netice ihtikâra müsait hale gelen maddeler de aynı sıraya dâhildir (pasif korunma tedbirleri dolayısıyla halkın elde etmeğe mecbur olduğun maddeler gibi).

Bu sıra dâhilinde de, geniş halk tabakalarını alç kadar eden maddeler tercihan kontrol mevzuu ittihaz edilir.

Madde 14 — On ikinci maddenin son fıkrasında bahsi geçen suçlardan birinin vukuuna şikâyet veya ihbar suretiyle büronun ıttıla peyda etmesi halinde, lüzumlu tahkikat yapılarak suçun vaki olup olmadığı araştırılır ve keyfiyet bir zabıt varak asile tespit olunur.

Suç ihbarı halinde, yukarıdaki maddede yazılı sıraya bakılmaksızın takibatın tahrikine muktezi muamele ifa edilir.

Madde 15 — Bir suçun vukuunu veya âdemi vukuunu tespit eden

bilumum zabıt varakalarının büro tarafından Cumhuriyet Müddeiumumiliğine tevdi mecburidir.

Fiat Murakabe Komisyon ve Büroları, kanunî takibatın lüzum veya âdemi lüzumuna karar veremeyecekleri cihetle, tutulan zabıt vara kası, neticede suç mevzuu görülmediği halde dahi, mezkûr makama teldi edilecektir.

Şu kadar ki, bir suç ile alâkası olmayıp sadece bir vakıanın resmen tespiti maksadına matuf bulunan zabıt varakaları bu hükme tâbi değildir.

Tespit edilmiş bir fiyata riayetsizliğin veya mevcudu kalmadığı beyanına rağmen alâkadar tacirin o maldan mevcudu bulunduğu, faturasın satış yapıldığının tespiti gibi takdire mahal bırakmayan hallerde zabıt varakası doğrudan doğruya Cumhuriyet Müddeiumumiliğine tevdi edilir. Muhik sebep olmaksızın yüksek fiyatla mal satmak gibi tetkik ve takdire lüzum gösteren hallerde Fiat Murakabe Komisyonunun mütalâası alındıktan sonra muamele ifa olunur.

Madde 16 — Zabıt varakaları Cumhuriyet Müddeiumumiliğine bir müzekkere ile tevdi olunur. Bu müzekkerede, suçun, neden ibaret olduğu, Millî Korunma Kanununun hangi maddelerine temas ettiği ve takdire mahal veren işlerde bu takdirin mesnetleri vazıha ve muhat der sualleri de karşılayacak surette tafsilden beyan edilecektir.

Madde 17 — Bu talimatname Resmî Gazetede neşrinden itibaren mer'idir.

Mülki Teşkilat

T. C.

DAHİLİYE VEKALETİ

M. S. M. U. M.

2. S. M.

Sayı

1941

Özü:

Helvacılar Köyünün şahsiyeti maneviye sinin kaldırılarak Örucün köyü ile birleştirilmesi hakkında:

Vekâlet Yüksek Makamına

Vilâyet Merkezine bağlı olup yekdiğerine azami bir kilometre mesafede bulunan, arazi ve hatta evleri bile birbirine karışmış vaziyette olan Örucün ve Helvacılar Köylerinden Helvacılar köyünün şahsiyeti maneviye sinin kaldırılarak Örucün köyü ile birleştirilmesi ve bir muhtarlıkla idareleri; arazilerinin birbirlerine karışık bulunmasından tevliit etmekle olan geçimsizlikleri izale etmekle kalmayıp İdarî birlik temini suretiyle emniyet ve asayiş köy kanununun daha şamil tarzda tatbiki, köylerin iktisadî kalkınmaları ve İçtimaî durumlarının matlup şekle ifrağı bakımlarından da faydalar tevliit edeceğı ileri sürülerek İdare Heyeti ve Umumî Meclis kararına müsteniden Kırşehir Vilâyetinden teklif edilmektedir.

İcra kılınan tetkikatta işbu talep yerinde görülmüş ve Muamelesi de Vilâyet İdaresi Kanununu değıştiren 3001 sayılı kanunu muadil 3451 sayılı kanun hükümlerine uygun bulunmuş olduğundan Helvacılar köyü şahsiyeti maneviye sinin kaldırılarak bir muhtarlıkla idare edilmek üzere Örucün adı altında mezkûr köyle birleştirilmesi 30.1.941 T. onaylanmıştır.

T. C.
DAHİLİYE VEKALETİ

M. S. M. U. M.

2. S. M.

Sayı

Özü:

1941

İmamoğlu mahallesinin
müstakil köy haline getirilmesi
hakkında:

Vekâlet Yüksek Makamına

Seyhan Vilâyetine bağlı Kozan kazasının Koyun evi köyüne mahalle halinde mülhak bulunan İmamoğlu mevkiinde iskân edilmiş Romanya muhacirlerinin halen 140 hanede 461 nüfusu ihtiva eden bir topluluk haline gelmiş olmaları ve bağlı buldukları Koyun evi köyünün kendilerine bir saat uzakta bulunması itibariyle halkın şahsi ve Hükümet işlerinde müşkülata maruz kaldıkları cihetle burada İmamoğlu Adile müstakil bir köy teşkilinin yukarıda serdedilen müşkülâtı ortadan kaldırmakla beraber köyün İktisadî kalkınması, Emniyet ve asayiş bakımlarından da faydalar tevlit edeceği mütalaa edilerek mezkûr mahalle halkının ve İdare Hey' eti Umumî Meclisi kararlarına müsteniden Seyhan Vilâyetince teklif e- dilmiştir.

İcra kılman tetkikatta işbu teklif yerinde görülmüş ve yapılan muamelede Vilâyet İdaresi kanununu değiştiren 3001 saydı kanunu muadil 3451 sayılı kanun hükümlerine uygun bulunmuş olduğundan İmamoğlu mahallesinin Koyun evi köyünden ayırarak aynı adla müstakil köy haline getirilmesi 30.1.941 T. onaylanmıştır.

T. C.

DAHİLİYE VEKALETİ**M. S. M. U. M.****2. S. M.****Sayı****273**

27/1/1941

Özü:

Halkevleri ve halk odalarına. azamî müzaheret gösterilmesi hakkında:

Vilâyete

Halkevleri ve Halk Odalarının yurdumuzun her köşesine sokularak halkı yetiştirici birer Merkez haline gelebilmeleri için bu kültür müessesesine İdare Âmir ve memurlarının lâyıık olduğu alâka ve müzahereti esirgememelerinin yurt ve Ulus için ne derece mühim ve lüzumlu bir ödev olduğu malum alileridir. İdare Âmirlerinin bu vazifeyi müdrük olanak çalışmakta oldukları görülmekte ise de maksat ve gayeye daha çabuk varabilmek için alâka ve müzaheretin biraz daha yakınlştırılması icap etmekte olduğundan gereğinin ifasını önemle rica ederim.

Tamamen Umumî Müfettişliklerce Vilâyetlere yazılmıştır.

T. C.**DAHİLİYE VEKALETİ****M. S. M. U. M.****2. S. M.****Sayı****387**

28/1/1941

Özü:

Gençlik ve İdman kulüplerinin sureti teşekkülü H.

Vilâyetine

Ek: 8'8 940 Gün, ve 6787 sayılı tamimimize

1 — Gençlik kulüp ve Guruplarının ve idman ve spor kulüplerinin ne suretle kurulacağına dair Merkez' istişare Heyetince muvakkat bir tedbir olmak üzere kabul edilen esaslar 1.7.940 günlü ve 723 - 4933 sayılı yazımıza ek olarak Yüksek katınıza takdim edilmiş ve Dâhiliye Vekâleti vasıtasıyla icap edenlere tamimi arz ve rica edilmişti.

Bu kere bilumum spor kulüplerinin sureti teşkil ve tesislerini gösteren 28.29.30 sayılı esas talimatnameler ihzar ve meriyet mevkiine girmiş bulduklarından yukarıda zikri geçen muvakkat tamimin tatbik mevkiinden kaldırılmış olduğunun ve talimatnameler hükümleri dâhilinde yapılmasının adı geçen Vekâlet vasıtasıyla icap edenlere tebliğ hususuna yüksek emir ve müsaadelerinizi üstün saygılarımla arz eylerim.

2 — Gençlik kulüp ve guruplarının ve idman spor ve kulüplerinin sureti teşekkülü hakkında olup Başvekâlet Yüksek makamının 9.12.940 Gün ve 6-2188/5408 sayılı buyruklarıyla gereği emir buyrulan Beden Terbiyesi Genel direktörlüğünün 10070/5/12/940 sayılı yazı sureti aynen birinci maddeye dere olunmuşun Ana göre muamele ifası lüzumunun ilgili makamlara tebliğini rica ederim

3 — Bilgi için Umum Müfettişliklere ve gereği için Vilâyetlere yazılmıştır.

T. C.
DAHİLİYE VEKALETİ
M. S. M. U. M.
2. S. M.
Sayı
47

Özü:

Gönderilecek tamimlerin
Mürettep miktarı H.

M. S. M. M .M.Ş. 2

Vilâyetine

1 — Kırtasiye tahsisatı kalmamış ve mevcut tamim kâğıtları da bitmek üzere olduğundan Bugünden itibaren Vilâyetlere ancak birer tamim yollana bilecektir.

Tamimlerin basılı adetleri aşağıda yazılı olduğu gibi olacak ve tamimin son maddesinde gösterilen yollanacağı yerlere göre levazım tamim kâğıdını hesaplayarak teksir memuruna verecektir.

A) Her tamimden 10 adet alâkadar şubesinde kalacaktır.

B) Birisi saklama dosyasında kalacak ve diğerleri idare mecmuasına yollanmak üzere 2 adedi de Memurlar, Sicil ve Muamelât 2ci şubesine göndereceklerdir.

C) Vilâyetlere gidecekler; 63 adedi Vilâyetlere ve 4 adedi Umum Müfettişliklere olmak üzere 67 adet basılacaktır. Bu adet Vekâlet daireleri- nede yollanacak ise 16 Mülkiye Müfettişlerinde yollanacak ise 40 adet daha ilâve edilecektir. Bu hesaba göre yalnız Vilâyetlere ve Umum müfettişliklere yollanacak tamimlerden 79 Vekâlet dairelerinde yollanacaklardan 95 ve Mülkiye Müfettişliklerine de yollanacaklardan 235 adet basılacaktır.

Tamimlerin esas ve satıra numara olan ve tarihlerinde makine ile yazılıp beraber basılacak ve tabudan çıkar çıkmaz İkinci Şubeye ait olan 2 nüshayı teksir memuru imza mukabili 2 inci Şube neşriyat memuruna verecektir.

2 — Mevcut tamim kâğıtlarının senedi maliye sonuna kadar idare edebilmesini te'min için merkezdeki tamim kâğıdı hesabının tamim adedine göre levazımca tutulmasını ve tamim kâğıtlarının iki sayfasının da kullanmasının teminini rica ederim.

3 — Gereği için Vekâlet dairelerine ve bilgi içinde umumî müfettişliklerle vilâyetlere yazılmıştır.

Beyanı

İdare mecmuasına 22

Dosyasında 10

Yalnız Vilâyetlere 63

Umumî Müfettişliklere 4/79

Daire

Devire 95

Mülkiye Müfettişlerine 40

Yekûn 135

2466

Emniyet Umum Müdürlüğü Şube 9

Sayı: 2524

Gün: 24.1.941

15.8.940 tarih ve 38714 sayılı tamime ektir:

Gerek gazete ve mecmua neşretmek gerekse mevcut beyannamelerde her hangi bir değişiklik icrası hususunda vaki müracaatlar üzerine yapılan emniyet tahkikatı sırasında basın birlikleri konuşularak tahkikat raporlarına birlik mütalaasının da derci bu kabil müracaatlara ait neticelerin mezkûr birliklere işarı muvafık görülmüştür.

Gereğin ifası ehemmiyetle rica olunur.

Umumî Müfettişliklere ve Valiliklere yazılmıştın.

Emniyet Umman Müdürlüğü Şube 9

Sayı: 1899

Gün: 21.1.941

30.12.938 gün ve 66877 Ş. 9 sayılı tamime ektir:

Vilâyetinizde basılıp Matbuat Kanununun 8 ve 20nci maddeleri mucibince Vilâyetlere verilmesi icap eden Kitap, Mecmua, Gazete, risale ve sair matbuaların iki nüshasından birer adedinin doğrudan doğruya Emniyet Umum Müdürlüğüne gönderilmesine itina edilmesi tekrar rica olunur.

Emniyet Umum Müdürlüğü Şube 9

Sayı: 3325

Tarih: 31.1.941

1 — İspanyaya gitmek isteyen Türk vatandaşlarına hiç bir istizana

tâbi olmadan veya evvelce olduğu gibi tavsiye mektubu aranılmadan Vize verilmekte olduğunun İspanya Elçiliğinden bildirdiği ve buna mukabil memleketimize gelecek İspanya tebaasına da aynı suretle muamele yapılmasının Konsolosluklarımıza tebliğ edildiği Hariciye Vekâletinden bildirilmiştir.

Memleketimizdeki İspanyol Konsolosluklarınca, Elçiliğin işarı veçhile muamele yapılıp yapılmadığının takip edilerek işarını rica ederim.

2 — Umumî Müfettişliklere ve Valiliklere yazılmıştır.

Jandarma Genel Komutanlığı

Sayı: 160028/1329

Gün: 31/1/941

Jandarmaların vazife memuriyetlerinden mü beis veya vazife memuriyetlerinin ifası sırasında hadis olan suçlarına ait evrakın bazen idare heyetlerinde uzun müddet kaldığı anlaşılmıştır. Devlet kanun ve nizam hükümlerinin icrasını temine ve bunlara müstenit hükümet emirlerini ifaya memur bir kuvvet olmak itibaride jandarmaların işledikleri suçlar meyanında diğer suçlardan önce görülmesi lâzım gelen devlet ve hükümet nüfuzunu kırma suçları da vardır.

Bu gibi kararların uzun müddet gecikmesi yüzünden uygunsuzlukların artacağı, Devlet otoritesinin haleldar olacağı ve meslekî bakımdan bunlar hakkında kâfi muamele yapılamayacağı ve masum olanların tezvirat yolunda uzun müddet zan altında kalacakları tabiidir. Bu mahzurların vukuuna meydan verilmemesini ve müfteriler hakkında takibatı kanuniye yapılabilmesini temin için jandarmaların idare heyetlerine verilmekte olan suç evrakının sürati mümkününe ile bir karara raptıma ihtimam ve itina buyrulmasını rica ederim.

2 — Umumî Müfettişliklere, Vilâyetlere ve Vekâlet alâkadar dairelerine tamim edilmiştir.

Mahallî İdareler Umum Müdürlüğü Daire bir

Özü:

Terkin edilecek vergi ve eşhas
zimmeterleri hakkında.

Sayı: 288/409

Gün: 14.1.941

13 8.940 tarih ve 8134 No.lu tahrirâtı umumiyete zeyildir:

Terkini icap eden vergi ve eşhas zimmeterleri hakkında ahiren Divanı Muhasebatla vuku bulan temas ve anlaşma neticesinde:

1 — Kanunen terkini icap eden vergilerin Umumî Meclis veya encümenca tetkikinden sonra Vekâletimizce,

2 — Mükerrer veya fuzulin tahakkuk ettirilip tenzili lâzım gelenlerde:

A) Senesi içinde olduğu takdirde daimî encümen karan ve vilâyetin tasvibiyle,

B) Senesi geçtikten sonra daimî encümen veya meclisi umumî karan üzerine vekâletin tasvibiyle,

3 — Eşhas zimmi hesabından terkini icap eden paraların da daimi encümen veya Umumî Meclis kararı üzerine Millî İrade ile

Yapılması lâzım gelmekte ve bu usullere muhalif olarak evvelce gerek Vekâletten ve gerekse Divanı Muhasebattan tebliğ edilmiş olan emir ve kararlar ortadan kaldırılmış bulunduğu için bademe terkin muamelelerinin yukarıdaki esaslar dairesinde ifası icap eylemektedir.

Ancak:

Vilâyetlerden şimdiye kadar vaki olan terkin talepleri merkezdeki tetkikatı teshil bakımından maksada uygun bulunmadığından bunların da bir esasa bağlanması takarrür etmiş, bu maksatla vergiler için iki, zimmeterler için de iki tane olmak üzere 4 adet terkin talep namesi numunesi tespit edilerek bu yazıya bağlanmış ve sureti imlâsı da, numuneler üzerinde izah olunmuştur.

Badema numuneye uymayan terkin talepleri tetkik edilmeyerek geri çevrileceđi cihetle keyfiyetin bu esas dairesinde hususî muhasebede müdürlüğüne tebliği rica olunur.

Mahallî İdareler Umumin İkinci Daire

Valiliğine

Sayı: 138/691

Gün: 15.1.941

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanun belediye teşkilât kadrolarının İcra Vekilleri Heyetince tasdikini mecburî kılmıştır.

Mezkûr kanunun neşri tarihinde bütün belediye memur ve daimî müstahdem kadroları aynı kanunun 12 inci muvakkat maddesine tevfikan İcra Vekillerince tasdik edilmiş bulunmaktadır.

Adı geçen kanunun neşri tarihinden 15.1.941 tarihine kadar vilâyetiniz dahilindeki belediyelere ait teşkilât kadrolarında bu kanunun gerek muvakkat 12 inci ve gerek 23 üncü maddeleri ile yapılan tasdik ve bunu müteakip vuku bulan tebeddülât her belediye için ayrı ayrı ilişik cetvel numunesine göre, tanzim edilecek cetvellere doldurularak acele gönderilmesi rica olunur.

Öz

Hariçte bulunan mükelleflerden vuku bulacak tahsilat hak- da.

Mahallî idareler Umum Müdürlüğü Daire bir

Sayı: 288/998

Gün: 24.1.941

Hariçte bulunan mükelleflerden tahsil olunarak tahakkuku yapar,

vilâyet ve kazalara posta veya banka havalesiyle gönderilmekte olan paralar hakkında ne suretle muamele yapılacağı 12/10/940 tarih ve 213/17316 sayılı yazı ile izah olunmuştur.

Mezkûr yazıda derpiş edilen esasların tatbikatta bazı zorluklar doğurduğu anlaşıldığından gerek tahsilâtı ve gerekse tahakkuku yapan kaza ve vilâyetlerce yapılacak muameleler aşağıda izah olunmuştur.

1 — Tahsilâtı yapan kaza ve Vilâyet:

Mıntıkası dâhilinde bulunan her hangi bir mükellefin borcunu bildiren yazı; Tahsilât dairesince bir deftere kayıt edildikten sonra alâkadar tahsilâra havale olunacaktır. Tahsilâd parayı tahsil edince istimal etmekte olduğu ciltten bir makbuz kesip mükellefe verecek ve bu makbuzda paranın hangi kaza ve vilâyet namına kimde hangi senenin ve neden mütevellit borcuna, mahsuben tahsil olduğunu işaret edecektir.

Muayyen zamanlarda kendi tahsilâtını banka veya mâliyyeye yatırırken hariç kaza ve vilâyetler namına tahsil ettiği paralar için ayrı bir irsaliye tanzim olunarak hususî muhasebe müdür veya memuruna verilecek ve bu irsaliyenin yekûnu makbuzun müteselsil yekûnundan tenzil olunacaktır irsaliyede yazılı paralarda tahsilâd tarafından ayrı ayrı posta veya bankaya yatırılarak aldığı makbuzlar hususî muhasebe müdür veya memuruna verilerek irsaliyeye bağlanacaktır.

2 — Tahakkuku yapan kaza ve vilâyet:

Kaza ve vilâyetlerce posta veya banka vasıtasıyla gelen paraları almak üzere dairesince bir mutemet tayin olunarak bu mutemet numunesi bağlı bir defter tutacaktır.

Posta veya bankadan ihbarname gelince; Evvelâ defterin sol sahi- fesinin miktarı hanesine gelen para kayıt olunacak ve ihbarnamenin arkasına paranın mutemede verilmesi kayıt ve işaret olunarak mutemet posta veya bankaya sevk olunacaktır. Paranın nereden ve kimden geldiğine ait sütunları da posta hanede kayıt ve işaret olunduktan sonra şütunu mahsusu posta veya bankalar tarafından tasdik olunacaktır.

3 — Bu defter hususî muhasebe müdür ve memurları tarafından laakal ayda iki defa teftiş ve kontrol edilerek gelen paraların taallük eylediği daire tahsilâdarına zamanında verilmesi temin olunacaktır.

4 — Mutemet tarafından tahsildara yatırılacak paralar için alınacak makbuzu bir tahrirata raptent tahsilâtı yapan daireye gönderilecek ve bu makbuz mükellefin elinde bulunan muvakkat makbuzlarla değiştirilerek irsaliyeye rab olunacaktır.

5 — Tahsil şubesi teşkilâtı bulunan yerlerde de yukarıdaki esaslara göre muamele yapılacaktır.

Kâfi nüshası bağlı olarak gönderilen işbu yazının mülhakatınız dâhilindeki hususî muhasebede acilen tebliği rica olunur.

7 — Malumatın teftiş heyeti reisliğine de yazılmıştır.

T. C.

DÂHİLİYE VEKÂLETİ

M. İ. U.M.

E D. R.U. Ş.

Özü:

Mahallî İdareler Müfettişlerinin unvan ve yevmiyeleri hakkında.

Mahallî idareler Umum Müdürlüğü daire bir

Sayı: 288 1602

Gün: 31.1.941

1 Mahallî İdareler Müfettişlerine verilen yevmiyelerin başka başka nispet ve miktarlar üzerinden tahakkuk ettirildiği ve bir vilâyette verilen yevmiyenin diğerine uymadığı ve ezcümle vilâyetlerde 999 No: lu müfettiş ve müfettiş muavinlerinin yevmiye harcırahlarına dair olan kanun hükümlerine göre muamele yapıldığı anlaşılmıştır.

Hâlbuki: Bu müfettişlikler, Malice Vekâleti teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 2996 sayılı kanunun 21 inci maddesiyle kabul olunan kontrol memurlarına kıyasen ihdas edildiğinden yevmiyelerinin de bu maddedeki esaslara istinat ettirilmesi tabiidir.

A) Merkez kazası haricinde vazife gördükleri her gün için zaruri masrafları mukabili 150 kuruş yevmiye ile nakliye ücreti verilmesi,

B) Hususî muhasebe müdürlerinin, Muayyen tarifeli nakil vasıtası olmayan yerlere gideceklerin nakil vasıtalarını tayin ve vilâyetlere verilecek ücretleri murakabe ile mükellef tutulması,

C) Ankara, İstanbul, İzmir gibi muayyen tarifeli nakil vasıtaları bulunan nehirler içinde vazife görenlere yalnız kontrol için ihtiyar ettikleri vapur, tramvay ve otobüs gibi muayyen tarifeli nakil vasıtaları ücretlerimin verilmesi icap etmektedir.

2 — Umumî muvazenedeki emsaline kıyasen tatbik olunan bu muamelenin her hangi bir iltibasa mahal kalmaması için de 941 bütçelerine bağlanacak kadro cetvellerinde müfettişlik ünranının (Mahallî İdareler kontrolörü) şeklinde gösterilmesi tamamen tebliğ ve rica olunur

3 — Bütün vilâyetlere Umumî Müfettişlikler ve bilgi için Teftiş heyeti reisliğine yazılmıştır.

T. C.

DÂHİLİYE VEKÂLETİ

Sayı

M. i. U.M.

I D. R.U. Ş.

288/620

Gün: 17.1.941

Mahallî İdareler Umum Müdür Birinci daire

Maarif Vekâletinden alman bir yazıda: 3656 sayılı kanunu muvakkat 12 inci maddesi mucibince ilkokul öğretmenleri için tanzim olunan teşkilât kadrolarında bu kanunla kaldırılan derecelerdeki öğretmen maaşlarının bazı vilâyetlerce üst derecelere alınmadığı gibi yeni mezunların da kanun hükmü göz önünde tutulmayarak on beşer liralık derece

lere ithal edilmesinin öğretmenler arasında ikiliğe ve Umumî ahengin bozulmasına sebebiyet verdiği bildirilmekte ve Maliye Vekâletinin 13.11. 940 tarihli ve 139/446 - 131123 sayılı tebligatı umumiyesin tevfikân öğretmen kadrolarının bu esasa göre düzeltilmesi istenilmektedir

Maliye Vekâletinin bütün mal memurluklarına tebliğ olunan tahriratı umumiyetinde izah olunduğu üzere 1452 sayılı kanunla kabul edilen derecelerden bazıları 3656 sayılı kanunla kaldırılmış ve ilga edilen derecelerde geçen hizmetlerin yeni cetvele göre eski maaşlarının en yakın üst derecesinde geçmiş sayılması sası da bu kanunun muvakkat 1 inci maddesiyle kabul edilmiş olduğuna göre mezkûr kanunun neşrinde 20 lira maaş almakta bulunanların 25 liraya tellilerinde 16 ve 17'5 lirada geçen hizmetlerinin 20 lirada geçmiş sayılması muktezi olduğu gibi, 12 ve 14 lirada geçen müddetlerin 15 lirada ve 22 lirada geçen müddetlerin de 25 de geçmiş telakki edilmesi icap edeceği Divanı Muhasebat Riyaseti ile bil muhabere takarrür ettirilmiştir.

Şu vaziyet karşısında hususî idare bütçelerinden maaş alan muallim ve memurlar için 3656 sayılı kanunun muvakkat 12 inci maddesine tevfikân hazırlanıp yüksek tasdik iktiran eden teşkilât kadrolarında kanunun bu hükümlerini derpiş etmemiş olan vilâyetlerin, bütçelerin malî imkân ve istitrattı nispetinde kanun ve tebligat dairesinde kadrolarını ıslah eylemeleri icap eylemektedir.

Bu yolda muamele ifası tamamen tebliğ ve rica olunur.

Kanuni sebeplerle terkini icap eden verdilere ait cetveldir.

Vilâyeti:

Sıra No:	Miktarı	Nev'i	Tahakkuk senesi	Mükellefin adı ve soy adı
1	2	3	4	5

Sütunlar hakkında izahat:

1 — 1 No: lu sütuna bu cetvelin ihtiva eylediği mükellef adedine göre müteselsil numara konacaktır.

2 — 2 No: lu sütuna terkin edilecek verginin miktarı yazılacaktır.

3 — 3 No: lu sütuna Bina, arazi, yol ve saire gibi verginin neveleri yazılacaktır.

4 — 4 No: lu sütuna verginin tahakkuk senesi yazılacaktır. Burada dikkat edilecek nokta, vergi geçmiş senelere ait olsa bile tahakkuk ettiği senenin gösterilmesi lâzımdır. Çünkü müruru zaman taallûk eylediği senelere göre değil tahakkuk yıllarına göre mütalâa olunur.

5 — 5 No lu sütuna Mükellefin ismi kayıt olunacaktır.

6 — 6 No: lu sütuna mükellefin bağlı olduğu vilâyet veya kazanın köy ve mahallesi işaret olunacaktır.

7 — 7 No: lu sütuna Verginin tahsili için ne gibi takibat yapıldığı, yani:

A — Mükellefin mahalli ikameti malûm değilse nereden sorulduğu,

B — Tahsili için haciz kararı verilmişse ne sebepten dolayı infaz edilemediği,

köy ve mahallesi	tahsili için ne gibi takibat yapıldığı	Terkin sebebi
6	7	8

C — Hapis kararı verilmişse bu kararın yerine getirilip getirilmediği, getirilmemiş ise sebebi,

D — 3321 No: lu kanım muvakkat maddesinin şümulü haricinde kalan müruru zamanlarda muhasibin sunu taksiri olup olmadığı ve hakkında takibata tevessül edilmiş bulunup bulunmadığı,

8 — 8 No: lu sütuna (müruru zaman) ve (müstenit tahsil) gibi sebeplerden hangisi mevcutsa bunlar işaret olunacaktır.

9 — Bu cetveller böylece ihzar olunarak encümene verilecek encümen veya Umumî Meclisçe her cetvel için bir karar ittihaz olunarak bu kararın aslı veya sureti cetvele bağlanacaktır.

10 — Bu cetvellerin sahile şeklinde olabileceği gibi lüzum halinde ve sütunlardan hiç birisi eksik olmamak şartıyla defter halinde de tanzimi caizdir.

11 — Bu defterler eldeki vesaik nazaran tanzim edileceği için vesikaların vekâlete gönderilmesine lüzum yoktur,

12 — Mümkün olduğu takdirde bir cetvele yalnız bir nevi vergi iade edilmeli bina, arazi, yol ve sair vergiler için ayrı ayrı cetvel tanzim olunmamalıdır.

Numune: 1

Fazla ve ya fuzuli tahakkuk edip terkini icabeden vergilere ait cetveldir.

Vilâyeti :

Sıra	Mikdarı	Nev'i	Tahakkuk senesi	Mükellefin adı ve Soy adı	Köy ve ma hallesi	Fazla veya fuzulita-hakkuk etmesi sebebi
------	---------	-------	-----------------	---------------------------	-------------------	--

Muhasebel Umumiye kanununun 132 üncü maddesine istinaden Terkin
edilecek Zimmelerin cetveli

Sıra No:	Mikdarı	Tahakkuk tarihi	Zimmetin neden mütevehit olduğu	Borçlunun ismi	Yapılan takibat neticesi	Tahsil edilememesi ve terkin edilmesi sebebi
-------------	---------	--------------------	------------------------------------	-------------------	-----------------------------	---

Numune : 3

**Usulü Muhasebe Talimatnamesinin 50 inci maddesine Müsteniden Terkin
edilecek Muhasip zimmetlerini gösterir cetveldir,**

Sıra No: su Mikdarı Tahakkuk T, Nedenmütevvelit Muhasibin Terkin Sebebi
olduğu ismi

T. C.
DÂHİLİYE VEKÂLETİ

Levazım Md

Ayniyat Mh.

Sayı

7

Gün: 31.1.941

Levazım Müdürlümü

1 Haziran/939 tarihinden itibaren tatbik mevkiine konulan Ayniyat talimatnamesinin 32 inci maddesinin 2 inci fıkrasındaki vasatı fiyatı bulmak için gösterilen misalin değiştirilmesi hakkında Maliye Vekâletinden alman 12.12.940 tarih ve 1225032/17462 - 127 sayılı yazı aşağıya çıkarılmıştır.

Talimatnamenin gösterilen şekle göre tashihi hususunun alâkadarlara tebliği tamamen rica olunur.

1 Haziran/939 tarihinden itibaren tatbik mevkiine konulan Ayniyat talimatnamesinin 32 inci maddesinin ikinci fıkracında münderic ve vasatı fiyatın ne suretle bulunacağı hakkındaki 7 satırlık misalin (Sahi- fe 16 satır 4) kaldırılarak yerine 3 üncü satırdaki (fiyatı) kelimesinden sonra aşağıda gösterilen ibare ve misalin yazılması Malî müşavere encümenin (940 235) no: lu kararı üzerine tasvip edilmiştir:

(Bulunmak için evvelâ alman pirincin miktarı ile verilen para miktarı bulunduktan sonra verilen para miktarı alman mal miktarına taksim

$$20 \times 500 = 100 00 1$$

$$8 \times 1000 = 180 00$$

$$15 \times 800 = 120 00$$

$$\begin{array}{r} 2300 \\ \hline 100 00 \end{array}$$

ile $400.00/2300 = K 17, S 391$, beher kilosunun maliyet fiyatı bulunup bu miktar istihlak edilen pirinç miktarı ile zapt edilerek:

$17,391 \times 1700 = 295$ lira, 65 kuruş baliğ olduğu 295 lira 65 kuruş bir kalemd e kıymet sütununa kaydolun ur.

Mezkûr talimatnamenin sözü geçen fıkrasındaki misalin yukarıda

gösterilen şekilde göre tashihi hususunun alâkadarlara tebliğine müsaade duyurulması rica olunur.

18/1/1941

Özü:

Nüfus Kanununun 29 uncu maddesinin medenî kanun muvacehesinde hükmü kalmadığına dair:

Nüfus Umum Müdürlüğü Ş. 2

Sayı 465/138

Gün: 18/1/1941

Nüfus Kanununun 29 uncu maddesindeki sarahate istinaden boşanma vakalarının müddeti içinde nüfus idarelerine ihbar edilmemesinden mesul tutulan zevcin tecziyesinin mahkemelerden talep olunduğu ve mahkemelerce, kanunu medenî hükümlerine göre Hukuk Mahkemesinden sadır olan kararlara ait bütün tebligat alâkadarların ihtiyarî müracaatlarına talik edilmiş olmasına göre hikmeti vücudu kalmayan ve hükmü medenî kanunla ilga edilmiş olan nüfus kanununun 29 uncu maddesine tevfikan mahkûmiyet kararı verilmesi temyiz içtihadına nazaran yolsuz görüldüğünün beyan edildiği bazı Vilâyetlerin işarından anlaşılmış ve bu hususta Adliye Vekâletinin mütalaası sorulmuştu.

Alman karşılıktaki: (Madenî Kanunun meriyete girmesi üzerine boşanmalara münhasıran mahkemece karar verileceğine göre Nüfus Kanununun 29 uncu maddesinde mevzu bahis şekilde talâk vukuu imkânsızdır.

Mahkemelerden verilen boşanma kararlarına dair olan mezkûr kanunun 30 uncu maddesi ise müeyyideden mahrumdur.

Binaenaleyh medenî kanunun hükümleri muvacehesinde 29 uncu Raddenin tatbik kabiliyeti kalmadığına dair temyiz içtihadı yerinde ve

bu husustaki kanun hükümleri tefsir ve tereddüde mahal vermeyecek derecede açık olduğu bildirilmiştir.

Alâkadarlara tebliği tamamen rica olunur.

Umumî Müfettişliklere, Vilâyetlere ve Teftiş Heyeti Reisliğine yazılmıştır.

Hususî İdareler tekaüt Sandığı

Sayı: 165

Gün: 15.1.941

Hususî İdareler tekaüt sandığının teşekkül tarihi olan 933 yılında ve müteakiben 934 malî yılı içinde, vilâyet bütçelerinden maaş almakta iken sandığa devrolunan hususî İdareler Emekli ve öksüzlerine - maaşları 2097 sayılı kanun gereğince 1683 sayılı kanun hükümlerine göre tadil edilinceye kadar - eski hüküm aylıkları nispetinde maaş avansı ödettirilmiş ve bu paralar bilahare tadiilden bağlanan maaşlarına ait birikmiş aylıklarından mahsup edilmek suretiyle istirdat edilmişti

Mezkûr yıllar içinde adı geçen emekli ve öksüzler namına verilen bu Kabil maaş avansı havalelerinin hususî muhasebelerce bazen noksan ve bazen da fazla ödendiği görülmüş ve o tarihte müteaddit yazılarımızla talep edilen bu tevdiatın müfredatını gösterir Ziraat Bankası ve hususî muhasebece müşterek tasdikli cetveller de gönderilmediği gibi vilâyetten sandığa devrolunan emekli ve öksüzlerin üçer aylık, maaşlarının umumî yekûnu üzerinden havale verilen bu paralardan kimlere ne miktar fazla veya noksan ödendiği de bildirilmemiş olduğundan uzun müddet karışık muamelelere sebebiyet verilmiş ve avans hesaplarını kâfi bir şekilde tasfiye etmek de kabil olamamıştı.

Bu meyanda ilişik listede adları ve tekaüt edildiği vazife adresleri yazılı emekli ve öksüzlerin mezkûr yıllar içinde aldığı lira kuruş maaş avansına mukabil, işlemiş aylıklarından lira kuruş nok-

sanıyla yalnız lira kurusun mahsup edildiği görülmüş ve bu paranın bilâhare tahsil edildiğine dair gerek şahsi dosyaları ve gerekse sandık kayıtları üzerinde bir malûmata da tesadüf edilememiştir.

Sözü geçen emekli ve öksüzlere fazladan tediye edilen ve hususî mali sadece resen ödettirildiği halde sandığa bu hususta bir işarda bulunulmamış olan bu kabil paraların tahsilsiz kaldığı görülmüş ve 933, 934 yıllarına ait idare hesaplarının Divanı Muhasebatça tetkiki sırasında, bu güne kadar tasfiye edilmemiş olan mevzuubahşi avans hesaplarının 940 malî yılı içinde be hamal kapatılması lüzumu bildirilmiş olduğundan keyfiyetin bir kere de vilâyetinizce esaslı bir surette tetkik edilerek avans hesabında noksan kalan lira kuruşun bu güne kadar tahsil edilememesi sebebinin bildirilmesini ve bu paraların 940 malî yılı 4 üncü üç aylıktan tahsil edilebilmesini temin için en geç 15.2.941 tarihine kadar neticeden malûmat verilmesini ve keyfiyetten alâkadar emekli ve öksüzlerin de haberdar edilmesini ehemmiyetle rica ederim.

Emekli ve Öksüzün Adı ve Sam:

933 ve 934 maliye filan içinde aldıkları maaş avanslarıyla buna mukabil yapılan tahsilatı gösterir listedir.

Ödenen

933 1 inci üç aylık maaş avansı:

933 2 nci üç aylık maaş avansı:

933 3 üncü üç aylık maaş avansı:

933 4 üncü üç aylık maaş avansı:

934 1 inci üç aylık maaş avansı:

934 2 inci üç aylık maaş var su:

İkramiye avansı: _____

Yekûn

933 birikmiş aylıklarından mahsup suretiyle

	Tahsil edilen	
933	933 1 inci üç aylık maaş avansı olarak :	
Aylıklarından	933 2 inci üç aylık maaş avansı olarak :	
Mahsup suretiyle	933 3 üncü üç aylık maaş avansı olarak :	
	933 4 üncü üç aylık maaş avansı olarak :	
934 birikmiş		
aylıklarından	934 1 inci üç aylık maaş avansı olarak :	
inci mahsup sure-	934 2 üç aylık maaş avansı olarak : tiyle	

İkramiye kafi tediyelerinden mahsup suretiyle

Nakten	«			
istirdat edil	« /	93	tarih ve	No. 1ı dekontla
me!' suretiyle		793	tarih ve	No. 1ı dekontla
				Yekûn

Mahsup süz kalan miktar olup tahsili icap eden

Seferberlik Müdürlüğü

Sayı: 33

Gün: 7.1941

1 — Hava tehlikesine karşı Pasif korunma nizamnamesinin IV. üncü kısmının 74 ve müteakip maddelerinde bahsi geçen seferi itfaiye ekipleri için İstanbul İtfaiye Müdürlüğünde tecrübeleri yapılan el tulumlarından ihtiyaç nispetinde mubayaası 11.10.939 gün ve Şef. Md. 1499 sayılı tamimde bildirilmişti.

2 — Pasif korunmanın en önemli bir hizmetini teşkil eden itfaiye-

nin takviyesi ve yangınlarla, daha başlangıçta mücadele imkânının elde edilmesi, mahallede teşkilât vücuda getirmekle, en iyi olarak temin edilebilir. Başka ihtiyaçlardan, mümkün olan tasarrufun temini suretiyle dahi olsa, lüzumu kadar tahsisat ayırarak, mahalle itfaiyesinin şekillendirilmesi ve tulumbalarla hortumun tedarikine pek ziyade ehemmiyet verilmesini ve neticenin işarin rica ederim.

3 — U. Müfettişliklere ve Vilâyetlere yazılmıştır.

T. C.

DÂHİLİYE VEKALETİ

Sefer be ibik Md.

Sayı

Özü:

Tecil işleri H

Vilâyetine

Sayı: 94

Gün: 20.1.941

1 — Umumî mahiyette tecil işleri ve bu mey anda tecile tabi tutulan fabrika ve müesseselerle, müstahdemleri hakkında yapılacak muameleye mütedair olup M. M. Vekâletinden gönderilen 21/8/940 gün ve Ordu D. Ş. 3.33053 8268 sayılı yazı aşağıdadır.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

2 — U. Müfettişliklere ve Vilâyetlere yazılmıştır.

Millî Müdafaa Vekâletinin 23/8/940 gün ve Ordu D. Ş.**3. 33053/8268 sayılı yazısı suretidir.****Dâhiliye Vekâletine**

Cereyan eden muamelelerden aşağıdaki hususta arzına lüzum hâsıl olmuştur:

1 — 14/2/940 tarih ve 4320 sayılı Genel yazı veçhile müeccel şahısların askerî muamelâtı, kendilerine fotoğrafı tescil vesikası verilmeden evvel seferberlik Müdür veya memurlarınca takip ve tespit olunmalıdır. Müeccel memurlar, şubelerce yapılacak tetkikata cevap verecek tarzda bu suretle hazırlandıktan sonra, fotoğrafı tecil vesikalarıyla buldukları yerin şubesine müracaat etmelidirler.

2 — Askerlik kanununun 66,67 ve 68 inci maddeleri hükümlerine göre:

A — Müeccel şahıslar, fotoğrafı vesikalarını buldukları mahallin askerlik şubelerine vereceklerdir. Buna mukabil askerlik şubesi müeccel şahsın cüzdanına müeccel olduğunu kayıt ve tasdik edecektir. Binaenaleyh fotoğrafı vesikalar; sahibinin elinde değil, şubelerde bulunacaktır.

B — Müeccel bir memuriyetten bil fasıla diğer bir müeccel memuriyete geçenlerin evvelki tecil kayıtları bu vesikayı veren makam tarafından iptal edilecek tebeddülâtı gösterir künye cetvelleri Vekâlete ve mensup oldukları askerlik şubelerine gönderilecektir. Müeccel yeni memuriyetleri için alınacak vesikalarla cüzdanlarına yapılacak kayıt işinin yeniden yaptırılması lâzımdır.

C — Fotoğrafı tecil vesikalarını yanlarında alıkoyup şubeye ve cüzdanlarına kayıtlarını yaptırmayanlar bir seferberlikte müeccel olduklarını iddia edemezler. Bu gibiler askere sevk olunurlar. (Fotoğrafı tecil vesikaları künye cetvellerine karıştırılmamalıdır. Künye cetvellerine “tecil cetveli veya tecil vesikası” ismini vermekte doğru değildir.)

3 — Fabrika ve müesseselerde çalışanlardan tecili kabul edilenlerin künyeleri her şahsın mensup olduğu askerlik şubelerine gönderilmekte idi. Fabrika veya müessesenin bulunduğu yerdeki askerlik şubelerine müstahdemlerin hepsinin toptan künyelerinin gönderilmesine lüzum hâsıl olmuştur. Binaenaleyh her fabrika veya müessese ayrı cetvele yazılmak

üzere her fabrika veya müessese müstahdemlerinden tecil edilenlerin mufassal künyelerini havi 2'şer nüsha cetvelin tez elden Vekâletime gönderilmesini;

4 — Eler hakkında yapılan tecil muamelesine yedek subaylar karıştırılmamalı ve Er cetvellerine yedek subay ve askerî memurları ithal edilmemelidir.

5 — Fabrika ve müesseselerde çalışanlarda değişiklik oldukça işlerinden ayrılanlarla yerlerine alınanların 2'şer nüsha künye cetvellerinin Vekâletime gönderilmesini alâkadar Vekâletlerden arz ve rica ederim.

6 — Muhtelif makamlardan cetvellerle birlikte Vekâletime gönderilen tahriratları, daha hangi makamlara gönderildiği de behemhâl yazılmalıdır.

7 — Bu izahat dairesince muamele yapılmasının icap edenlere emir ve tebliğini arz ve rica ederim.

8 — Yüksek Başvekâlete, Diğer Vekâletlere arz edilmiş; Askerlik şubelerine kadar tamim edilmek üzere I., III., V., X. kor Komutanlığına, İstanbul Komutanlığına, Çanakkale Müstahkem mevki Komutanlığına, Balıkesir'de Kor. Askerlik mıntika Komutanlığına, Eskişehir Kor. Askerlik Mıntika Komutanlığına ve bilgi için I.,IV. Kor. Komutanlıklarına yazılmıştır.

Seferberlik Müdürlüğü

Sayı: 167

Gün: 31.1.941

1 — Şehir ve kasabalarda pasif korunma âmirlerine, yardımcı polislerden muavin verilmesine dair Hava Müdafaa Genel Komutanlığından alınan 27.1.941 gün ve 6052/14786 sayılı yazı örneği aşağıdadır.

Gereğinin yapılmasını dilerim.

2 — U. Müfettişliklere, Vilâyetlere ve bilgi için Hava Müdafaa Genel Komutanlığına yazılmıştır.

Hava Müdafaa Genel Komutanlığının 27/1/941 gün ve Ş.

V. 6052/14786 sayılı yazısı suretidir.

Dâhiliye Vekâletine

1 — Hava taarruzlarına karşı pasif korunma nizamnamesinin 14 üncü maddesine göre mahallî, pasif korunma teşkillerinin başında mevkiin Emniyet Müdür veya Emniyet Âmiri bulunacaktır. Bu Müdür veya Âmirler hava taarruzlarının devamı ve tekrarlanmaları sıralarında pasif korunma teşkillerini idare edebilmeleri ve aynı zamanda mahallin emniyet vazifeleriyle uğraşabilmeleri için pasif korunma vazifelerinin idaresi bakımında yardıma muhtaç bir durumda bulunacaktır.

2 — Bu yardımı karşılamak üzere mahallî yardımcı polis teşkillerinden pasif korunma âmirine yardım etmeğe elverişli bulunanların şimdiden seçilmesi ve açılacak kurslarda görecekları vazife bakımından yetiştirilmeleri uygun görülmektedir.

Gereğinin yapılması için ilgililere emir buyrulmasını arz ederim.

Hava Müdafaa Genel Komutanı

Korgeneral

Hüsnü Kalkış

Diğer Vekâletler Tamimleri

Özü:

Hazine arsaları üzerine bina yapan Muhacirler ve emsalleri hakkında.

Maliye Vekâleti Millî Emlâk Müdürlüğü

Sayı: 3311 17-21869-130

Gün: 17/12/940

.....Defterdarlığına

26/8/940 tarih ve 3311/17-72 sayılı umumî tebligata ektir.

Hazine arsaları üzerine izinsiz olarak inşa olunan binalar hakkında yapılması lâzım gelen muameleye mütedair yukarıda tarih ve numarası yazılı umumî tebligatımız, münhasıran yerli halk tarafından Hazine arsaları üzerine izinsiz olarak yaptırılan inşaatı istihdaf etmekte olduğundan bu gibiler arasında muhacir, Mülteci, ve nakil olunan eşhas bulunduğu takdirde yanlış muameleye meydan verilmemek üzere aşağıdaki husus atın tavzihine lüzum görülmüştür.

1771 sayılı kanunun neşrinden evvel iskân hakkına malik Muhacir ve emsali tarafından üzerine ev yapılmak suretiyle işgal edilen arsaların bu kimselere 2/6 938 tarih ve 32843/16 - -8900 - 4 sayılı umumî tebligatın 2 inci maddesi mucibince meccanen ve inşaat, bu kanunun neşrinden sonra yapılmış ise zemininin 2510 sayılı kanunun 39ncu maddesi hükümleri dairesinde borçlanma suretiyle uhdeleri de ipkası icap edeceğinden bu gibi hallerde derhal iskân idaresiyle temasa geçilerek yukarıdaki esaslar dairesinde muamele ifası tamamen tebliğ olunur.

T. C.

MALİYE VEKÂLETİ

Varidat Umum Müdürlüğü

Şube: III

Sayı: 24316 32-1/138

..... Valiliğine

Özü:

Millî Müdafaa Mükellefiyeti Komisyonlarınca ittihaz olunan kararlarla muayene raporu ve tesellüm makbuzlarının damga resmi H.

3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu mucibince efrattan alınan hayvan, eşya ve malzemeye ait olmak üzere Millî Müdafaa Mükellefiyeti Komisyonlarınca ittihaz olunan kararlarla, alınan hayvan ve eşyanın muayeneleri neticesinde tanzim olunan raporların ve sahiplerine verilen tesellüm makbuzlarının damga, resmine tâbi olup olmayacağı bazı mahallerce tereddüdü mucip olduğundan keyfiyet aşağıda tavsiz olunmuştur.

1 — 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu mucibince umumî ve kısmî seferberlikte veya fevkalâde hallerde askerî ihtiyaçlar için, bu kanuna müsteniden teşekkül edecek komisyonlarca tayin ve takdir edilecek tazminat mukabilinde yapılmakta olan mubayaa, Millî Müdafaa Mükellefiyeti şeklinde vuku bulmakta olup bu mubayaa hakkında arttırma veya eksiltme açılması ve ihale icrası mevzuu bahis olmadığı cihetle, mezkûr komisyonlarca ittihaz olunan kararların, satıcı veya alıcıların serbest rızaları ile iştirak ettikleri arttırma veya eksiltmeler sonunda en müsait bedel teklif edene yapılan ihalelere müteallik kararlar gibi Damga Resmî Kanununun 13 üncü maddesinin sekizinci fıkrası hükmüne tevfikân damga resmine tâbi tutulması mümkün olmadığından bu kararlar damga resmine tâbi değildir.

2 — Mükellefiyet yoluyla satın alınacak, hayvan, erzak ve sairinin sarı hastalıktan salim olduğuna veya istenilen evsafa bulunup bulunma

dığına dair satın alma komisyonları emrindeki mütehasıslar tarafından yapılan muayeneler neticesinde tanzim olunan raporlar, mal sahiplerinin müracaatı olmaksızın ve mezkûr komisyonlarca mükellefiyetin tatbikini teminden gösterilen lüzum üzerine tanzim edilmekte bulunması itibariyle, Damga Resmî Kanununun muafiyetlere mütedair 32nci maddesinin 4 numaralı fıkrası mucibince damga resminden muaf tutulmak icap eder.

3 — Satın alınan eşya erzak vesairenin tesellümüne müteallik olarak tanzim olunan makbuzlar, Damga Resmî Kanununun 11 inci maddesinin 59 uncu numarasının mutlak hükmüne nazaran ve 3828 sayılı kanunla yapılmış an zam da nazarı itibar alınmak sur etile sekiz kuruş resme tâbidir.

Bu dairede muamele yapılmasının temini ve kâfi nüshası gönderilen bu umumî tebliğın mülhakata tevzi rica olunur.

T. C.

MALİYE VEKÂLETİ

Varidat Umum Müdürlüğü

Şube:

21 11/1940

Kazanç Vergisi Umumî Tebliği

Seri No: 221

Özü:

Faydalı iktisadiyeler kabul edilen ambalaj fabrikaları H.

1055 sayılı Teşviki Sanayi Kanunu mucibince faydalı iktisadiyesin ikinci sınıf muafiyet ruhsatnamesini haiz ambalaj malzemesi imal eden fabrikaların (şeker, üzüm, incir ve portakal sandığı gibi malzeme imal edenlerin) 26/9 1940 tarihinden itibaren iktisadî faydalarının kabul

edilmiş olduğu İktisat Vekâletinin 7.10.1940 tarihli ve 4/12805 sayılı yazısında bildirilmiştir.

Ambalaj malzemesi imal eden fabrikaların İktisadî faydası kabul edilmiş olduğuna göre Teşviki Sanayi Kanununun 15 inci maddesi delaletiyle 9 uncu maddesinin B fıkrasında yazılı muafiyetlerle beraber,

1 — Ambalaj malzemesi imal eden fabrikaların yalnız bu işe tahsis ettikleri binalar için tahakkuk ettirilmiş olan bina vergilerinin ilk senede iktisadi faydalarının kabul ve tasdik edildiği tarihi takip eden taksitten itibaren ve müteakip senelerde de muafiyet ruhsatnameleri hükmü devam ettiği takdirde senelik vergilerinin muafiyet ruhsatnamelerinin ibrazında terkin edilmesi,

2 — 1940 takvim yılı faaliyetlerinden dolayı 1941 malî yılı için tahakkuk ettirilecek olan kazanç (asgarî vergileri dâhil) vergilerinin 1.1.1940 dan 26.9.1940 tarihine kadar olan kısmının bir hesap tefrik edilerek geri kalanının (asıl verginin) muafiyet ruhsatnamesine istinaden terkin ve müteakip senelerde ruhsatname hükmü devam ettiği takdirde ruhsatname ibrazı şartıyla senelik kazanç ve asgarî vergilerinin usulü veçhile terkinini,

3 — Teşviki sanayi muafiyeti yalnız verginin aslına münhasır olup ceza zamlarına şamil olmamasına mebni misil veya yüzde zamların bu muafiyete tâbi tutulmaması,

4 — 1996 sayılı kanunun birinci maddesi mucibince bina vergisi üzerinden alınmakta olan 1/3 nispetindeki iktisadi buhran zimmiyle 2728 sayılı kanun hükmüne tevfikân kazanç vergisinin 1/5 i nispetinde alınan iktisadi buhran zammı da teşviki sanayi muafiyetinin hudut ve şümülû haricinde bulunduğundan mevzu bahis müesseselerin bina ve kazanç vergileri üzerinden tahakkuk eden iktisadi buhran zamlarının şimdiye kadar olduğu gibi tahsiline devam olunması.

5 — 1939 takvim yılı ile 1.1.1940 dan 26.9.1940 tarihine kadar geçen faaliyet müddetlerinden dolayı 3828 sayılı kanunun 2 nci maddesinin A fıkrası mucibince fevkalâde zamma ve iktisadi faydalarının kabul oldurduğu 26.9.1940 tarihinden itibaren de teşviki sanayi muafiyetinden istifade ettikleri müddetçe mezkûr kanunun 14 üncü maddesi mucibince millî müdafaa vergisine tâbi tutulmaları lâzım gelir.

Bu izahata göre muamele yapılması esbabının teminiyle keyfiyetin mal müdürleriyle hususî muhasebe müdür ve memurluklarına da tebliği rica olunur.

T. C.

MALİYE VEKÂLETİ

Varidat Umum Müdürlüğü

Şube: 1

21/12/1940

Kazanç Vergisi Umumî Tebliği

Seri No: 228

220 seri numaralı kazanç umumî tebliğinin 9 uncu maddesine ektir.

Kazanç Vergisi Kanununun 3840 numaralı kanunun sekizinci maddesiyle değiştirilen 16ncı maddesinin tatbikatında bazı mahallerce tereddüt edildiği anlaşıldığından keyfiyet aşağıda tanzih olunmuştur:

1 — Öteden beri işine devam eden mükelleflerden defterlerini yenilemek isteyenler yeni defterlerini ve mevcut defterlerini ertesi sene kullanmak isteyenler de bu defterlerin son muamelelerini noterin tasdikinden evvel veya sonra olmak üzere ticarî yılın birinci ayı olan 2nci kânun sonuna kadar varidat idaresine işaret ve tasdik ettirmeğe mecburdurlar. Mezkûr mükellefler ikinci kânun ayından evvel gelen birinci kânunun son haftasından itibaren de defterlerini tasdik ettirmek için varidat dairelerine müracaat edebilirler. Noter tasdikinin yapılmış veya yapılmamış olması varidatın bu tasdikinden tesiri haiz değildir. Kanunun 9 uncu maddesi mucibince ticarî yılları vekâletimizce tayin edilenler de ticarî yıllarının birinci ayı sonuna kadar defterlerini bu suretle tasdik ettireceklerdir.

2 — Yeniden işe başlayacaklar da 220 seri numaralı umumî tebliğin 9 uncu maddesi hükmü mucibince işe başlama gününden evvel defterlerini alâkalı varidat dairesine tasdik ettireceklerdir. Bunlardan defterlerini

notere tasdik ettirmek mecburiyetinde olanlar ise kanunun sarih hükmü mucibince notere tasdik ettirmeden evvel behemehal varidat dairesine müracaatla defterlerini tasdik ettirmeğe mecburdurlar. Yeni noter tasdikinden evvel varidat dairesince tasdik şartı yalnız yeniden işe başlayanlara aittir.

T. C.

MALİYE VEKÂLETİ

Varidat Umum Müdürlüğü

Şube : m

Sayı: 24302/248 - 32643 - 137

..... **Defterdarlığına**

..... **Mal müdürlüğüne**

..... **Muhasebeciliğine**

Özü:

Resmî dairelerin mütedavil sermayeden yaptıracakları işlere dair tanzim ve Resmî dairelere tevdi ettikleri evrakın damga resmine tâbi olduğu H.

Damga Resmî Kanununun 32nci maddesinin bir numaralı fıkrası mucibince resimden muaf tutulmuş olan evrak “resmî daireler arasındaki muamelâtı havi her nevi resmî evraktan ibaret olup ikinci tabı Damga Kanunu İzah namesinin 157 ve 158 inci sayfalarında resmî dairelerin hangi

daireler olduğu ve resmî evrak tabirine hangi evrakın dahil bulunduğu açıkça izah edilmiş olmasına rağmen bir kısım Devlet dairelerine verilmiş olan mütedavil sermayeden yapılan sarfiyata müteallik evrakın da bu fıkra şümulüne ithal edilerek muafiyete tâbi tutulduğu anlaşılmıştır.

Yukarıda sözü geçen izah namenin 158 inci sayfasının (B) işaretli fıkrasında da izah olunduğu üzere, resmî dairelerin iki nevi faaliyeti mevcut olup hukuku amme kaidelerine istinat etmeyen ve hukuku hususiye hükümleri dairesinde tedvir olunan faaliyetlerinde resmî daireler de fert menzilesinde olduğu cihetle bu faaliyetlerinden dolayı tanzim edilen evrak 32nci maddenin birinci fıkrası şümulünden hariç ve damga resmine tâbidir. Bazı Devlet dairelerine hususî kanunlarla verilmiş olan mütedavil sermayelerden yapılan işler dolayısıyla tanzim olunan evrak da, resmî dairelerin hususî hukuk hükümlerine tâbi faaliyetleri sırasında tanzim ettikleri evraktan mahdud bulunduğu cihetle mütedavil sermayeli resmî dairelerin, bu sermayeden yaptıkları işler dolayısıyla resmî dairelere ita ve tevdi edecekleri evrak mahiyetlerine göre Damga Resmî Kanunu hükümleri dairesinde resme tâbidir.

Meselâ İnhisarlar İdaresinin veya Darphane ve Damga Matbaasının mütedavil sermayeden resmî dairelere yaptıkları işler dolayısıyla tanzim edecekleri fatura veya makbuzlar, damga resmine tâbi tutulmak icap eder.

1324 sayılı kanunun yedinci maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre bu evrakın damga resmi mükellefiyeti bunları tanzim eden ve bu evrak dolayısıyla fert menzilesinde bulunan mütedavil sermayeli daireye ait olduğundan, resmin de bunlar tarafından ifası lâzım geleceği tamamen tebliğ olunur.

T. C.

MALİYE VEKÂLETİ

Varidat Umum Müdürlüğü

Ş be: 2

21 12 1940

Sayı: 26594 - 95/31800

U. E: 133

Buğdayı Koruma Vergisi Umumî Tebliği

Seri No: su74

Özü:

Buğdayı koruma vergisine
Mahsus bir mühür kurşununun
maliyet fiyatı hak.

Buğdayı koruma vergisine mahsus bir adet kurşun mühürü maliyet fiyatının, vaziyeti hazır dolayısıyla 0,75 kuruşa yani otuz paraya baliğ olduğu yapılan tetkikat ve hesap neticesinden anlaşılmıştır.

Binaenaleyh: 61 seri numaralı buğdayı koruma vergisi umumî tebliğinde beyan ve izah olunan sebeplerin taaddüdünde, bu tebliğin alındığından itibaren kurşun mühürü bedellerinin 0,75 kuruş üzerinden tahsili iktiza eder.

Ona göre muamele ifası temenni olunur.

Tekâüt ve yetim ayakları bitenler

Dâhiliye Vekâletince 1 1/941 den 1/2 941 e kadar işi biten

emekli ve eksinler maaşı tahsis listesi:

Memuriyeti ve ismi	Nevi tahsisi
Bandırma nüfus memurluğundan mütekait ölü Yusuf Erden	Yetim
Seyhan eski nüfus başkâtibi Abdurrahman Sağanak	Tekâüt
Sivas matbaa baş mürettip liginden mütekait Ölü Mahmut baş göz	Yetim
Şirvan nüfus memuru Mescit Alan	Tekâüt
Hizan kaymakamlığından mütekait ölü Ayetullah Kurtoğlu	Yetim
Mülga Beyazıt şubesi idariye si postacısı Mustafa Dalan	Tekâüt
Kara Biga nahiyesi eski müdürü ölü Faik Oruç	Yetim
Elazığ hususî muhasebe varidat memuru ölü Mehmet Çöteli	„
Kulp kazası nüfus memurluğundan mütekait ölü Şehmus Entansel	„
İzmir daimî encümen kalemi memuru İsmail Hakkı Seyhan	Tekâüt
Beyoğlu zabıta belediye memurlarından Bekir Sıtkı Büyük- armağan	Yetim
Mülga emanet kapıcılığından mütekait Mustafa Çakır	„
Akhisar hususî muhasebe merkez piyade tahsildarlığından mütekait ölü İbrahim	
Ankara şehremaneti muavinliğinden mütekait ölü Mustafa Nizamettin	
Yalım	„
Fatsa hususî muhasebe eski tahsildarı Halil Kuru	Tekâüt

Sivas nüfus müdürlüğünden mütekait ölü Mehmet Reşat İnce	Yetim
Kayseri matbaa müdürlüğünden mütekait Mahmut Kalaç	„
Tavşanlı kabası nüfus kâtibi ölü Ali Tekin	„
Gelibolu hususî muhasebe memuru Arif Birbil	Tekaüt
Cezayir’i bahri sefir vilâyeti tahrirat kalemi müsevvidi Süleyman Faik	„
